

Bijlage 4

8 Zienswijzen Roazebosk Scharsterbrug - geanonimiseerd Behorend bij college en raadsadvies Roazebosk Scharsterbrug

Zienswijze 1

Aan het College van B & W van de gemeente De Fryske Marren,
Postbus 101
8500 AC, Joure

Joure, 14 oktober 2019

Betreft: Zienswijze betreffende het Bestemmingsplan Scharsterbrug-Roazebosk en
voorlopig ontwerp Roazebosk

Geacht College,

Graag willen wij deze zienswijze indienen omdat wij van mening zijn dat het
onderhavige plan grondig verbeterd en aangepast dient te worden.

Hiervoor hebben wij de volgende argumenten:

1. Op 28 november 2012 (!) heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het Roazebosk in
oude luister te herstellen. Het nu ter visie gelegde plan betreft slechts het oude A7 tracé wat
maar klein deel is van het bestaande Roazebosk. Het is daarom niet in overeenstemming is
met het eerdere raadsbesluit.
2. Op deze manier wordt de gelegenheid gemist om in één actie het gehele gebied om te
vormen tot een logisch en consistent geheel en om de gebruikswaarde, de toekomstwaarde
en belevingswaarde voor langere tijd te realiseren.
3. In het huidige ontwerp is geen plaats ingeruimd voor biodiversiteit, het woord komt zelfs
niet eens voor in het ontwerp en dat past niet meer in het huidige tijdsbeeld en opvattingen
omtrent bosbeheer. De kans is gemist om een samenhang met de Haulstersingel en
Haulsterbossen tot stand te brengen en daarnaast zijn naar onze mening op dit kleine
oppervlak teveel paden ingetekend.
4. Het is inmiddels ook gebleken dat met andere eigenaren van delen van het Roazebosk
(Staatsbosbeheer, Provincie) geen overleg is gevoerd en dat slechts zeer recent in september
2019 na aandrang van buitenaf een eerste gesprek is gevoerd met Staatsbosbeheer terwijl
het bestemmingsplan op 18 september(!) ter visie is gelegd. Temeer daar deze organisatie
eigenaar is van het grootste deel van dit bos en nu heeft laten weten positief te staan
tegenover een totaal herstelplan. Wij zijn niet alleen van mening dat het overleg met de
eigenaar van het grootste gedeelte van de Roazebosk al in een veel eerder stadium had
moeten gebeuren, maar vinden het feit dat, ondanks de positieve grondhouding van SBB om
een plan te maken voor het geheel, de gemeente het huidige (deel)plan toch gelijk ter visie
heeft voorgelegd niet correct. Een pas op de plaats was chiquer geweest.

5. Nu het voorlopig ontwerp Roazebosk ter inzage is gelegd en zienswijzen kunnen worden ingediend voordat met andere betrokkenen overleg is gevoerd, zijn wij van mening dat het gehele plan ingetrokken dient te worden en opnieuw moet worden ingediend na overleg met alle betrokkenen, plaatselijk belang, aanwonenden en natuurorganisaties. Alleen op deze wijze is het mogelijk om tot een gedragen ontwerp te komen.
6. Op 18 maart 2019 is er op ons verzoek een oriënterend gesprek geweest van de gemeente met vertegenwoordigers van Vereniging Moai Skarsterlân. In dat gesprek hebben wij te kennen gegeven dat wij geïnteresseerd waren in de gehele ontwikkeling en inrichting van het gebied van de voormalige rotonde en het A 7 tracé en dat wij graag mee wilden denken over de invulling daarvan. In dat gesprek is slechts terloops de term Roazebosk gevallen en is zeker niet gesproken over plannen daarvoor. Tot onze verbazing bleek kort geleden dat het ontwerp voor het Roazebosk ter inzage was gelegd zonder dat wij daarvan door de gemeente in kennis waren gesteld. In het licht van de veelal gepropageerde transparantie binnen onze gemeente heeft ons dat zeer verbaasd.

7. De Omgevingswet treedt in werking vanaf 2021. Ter voorbereiding hierop heeft de gemeente in november 2016 drie introductie-/ informatiebijeenkomsten georganiseerd. Deze zijn bijgewoond door bestuursleden van Vereniging Moai Skarsterlân. Op deze avonden werd uiteengezet dat de Omgevingswet o.a. impliceert dat de ambtenaren van de gemeente zich een andere werkwijze moeten eigen maken. De huidige werkwijze (2016) kenmerkt zich door het volgende: Binnen het gemeentehuis worden plannen voorbereid en vervolgens aan de burgers voorgelegd. Deze kunnen hun reacties geven. Hoe hiermee door het ambtelijk apparaat wordt omgegaan wordt in de eindfase duidelijk, namelijk als het voorstel wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Deze werkwijze wordt omschreven als werken van binnen naar buiten.

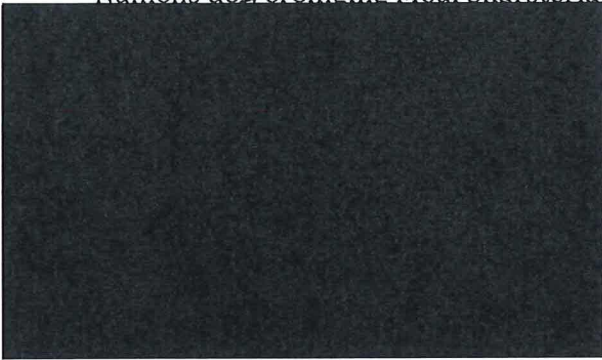
Anders werken betekent in het kader van de Omgevingswet: integraal, in samenhang en in onderlinge afstemming. Dat vraagt een manier van werken waarbij een open blik, ontschotten van beleid en samenwerken belangrijk zijn. Op genoemde avonden werd uiteengezet dat de andere manier van werken betekent dat de ambtenaren bij planvorming in het allereerste stadium naar buiten treden en een inventarisatie maken wie hierbij betrokken moet worden. Ook kunnen inwoners zich melden. Vervolgens treedt de ambtenaar naar buiten om te inventariseren hoe betrokkenen hierover denken. (de omgeving wordt volop in het proces van planvorming betrokken). De verkregen informatie dient herkenbaar in de planvorming terug te komen. Het niet opnemen van informatie wordt met redenen beargumenteerd. De uitwerking vindt plaats met regelmatige terugkoppeling naar betrokkenen zodat eventuele bijsturing kan plaatsvinden. Vanaf 2012 is over de planvorming met betrekking tot de invulling van de Roazebosk vanuit de burgerij contact geweest met de gemeente. Er is zelfs een uitgewerkt voorstel ingediend. Hier is niets mee gedaan.

Het zal duidelijk zijn dat Vereniging Moai Skarsterlân niet alleen ongelukkig is met het voorliggende "Ontwerpbestemmingsplan Scharsterbrug - Roazebosk" en "Voorlopig ontwerp Roazebosk", maar ook met de gang van zaken tot nu toe. Er is niet goed gecommuniceerd, er is onvoldoende samengewerkt, er is niet sprake van een integrale benadering en er bestaat vanuit de omgeving geen draagvlak.

Samenvattend: Het voorliggende ontwerp ontbeert een integrale benadering **en** visie. Bovengenoemde werkwijze komt ook niet overeen met de beoogde en toegezegde werkwijze van de Omgevingswet. De Vereniging Moai Skarsterlân verzoekt u het Ontwerp Roazebosk in te trekken en een nieuw plan op te stellen in samenwerking met belanghebbenden en eigenaren waarin het gehele Roazebosk wordt betrokken en waarin natuur en biodiversiteit een belangrijke rol krijgen.

Voor een constructieve bijdrage hieraan kunt u ook een beroep doen op onze vereniging.

Namens de Vereniging Moai Skarsterlân

 secretaris

Aan het College van B&W
van de gemeente de Fryske Marren
Heremastate 1
Joure

Datum: 4 oktober 2019

Betreft: Zienswijzen Bestemmingsplan Roazebosk Scharsterbrug en voorlopig ontwerp Roazebosk

Geachte College,

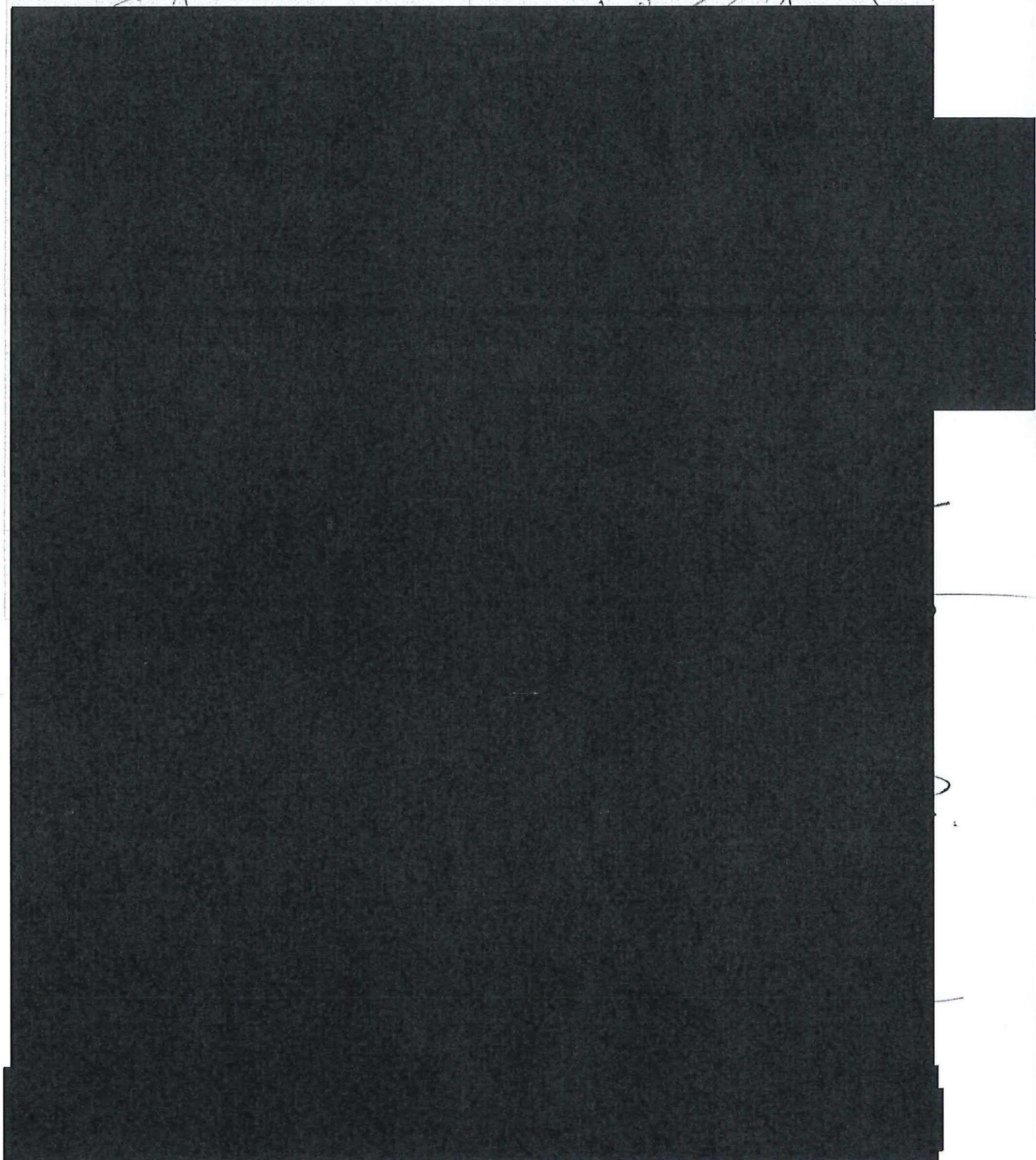
Op 11 juli j.l. hebben wij, tijdens een inloopmiddag, kennis genomen van het voorlopig ontwerp voor de invulling van het Roazebosk. Het ontwerp gaf en geeft aanleiding tot het indienen van een aantal zienswijzen.

1. Als eerste hebben velen van ons, tijdens de inloopmiddag, diverse opmerkingen gemaakt over het voorlopig ontwerp. Het is spijtig om te zien dat er voor de gemeente in de tussenliggende tijd geen aanleiding is geweest, om (een deel van) deze opmerkingen, reeds in het plan te verwerken. Wij zouden graag weten wat daarvan de reden is. U stelt daarbij onder het kopje 'Maatschappelijke uitvoerbaarheid' dat men direct aanwonenden overleg is geweest en dat van de bij de gemeente bekende wensen een groot deel verwerkt is in het inrichtingsplan'. Wij, als aanwonenden, herkennen dat niet.
2. De opdracht tot herstel van het Roazebosk in oude luister dateert reeds uit 2012. Het voorstel dat er nu ligt is geen herstel van het Roazebosk maar een parkje op een klein deel van wat het Roazebosk was. U spreekt in uw plan over een groene parkzone en bomenwei. Naar onze mening was uw opdracht om het Roazebosk in ere te herstellen en dat gebeurt niet met dit plan. Er is ook geen enkele verbinding met het grootste deel van het bos, in eigendom van SBB.
3. Wij hebben tijdens de inloopmiddag reeds aangegeven dat wij het geplande pad in het bestaande stukje Roazebosk achter de huizen niet zien zitten. Ten eerste niet omdat al enige tijd (sinds een hek is verwijderd) veelvuldig hangjeugd in dat deel van het bos bivakkeert. Dat heeft geleid tot veel graffiti op bomen en frequent zwerfvuil. Ten tweede vinden wij het een heel krampachtige poging om een stukje Roazebosk met het nieuwe park te verbinden, terwijl daar waar de verbinding gemaakt moet worden (met het deel van SBB) helemaal niets gebeurt. Ten derde ligt dit pad en de ingang naar het bos luttele meters van de hoofdentree en is daarmee ook erg onlogisch. Het zou betekenen dat er straks drie ingangen zijn aan de zijde van de Haulsterdyk en dat lijkt ons wat overdreven. Zoals wij al eerder hebben aangegeven, zien wij het pad achter de woningen van de Roazebosk graag geschrapt.
4. Als we het hebben over verbindingen van nieuw en bestaand dan verbazen wij ons erover dat er geen enkele verbinding is gemaakt met het achterste deel dat van het bos. Recentelijk hebben we begrepen dat de gemeente in het gehele traject zelfs geen contact heeft gehad met SBB en dat SBB pas kort geleden op de hoogte is gesteld. Het is voor ons onbegrijpelijk dat dat gedurende de jaren dat er aan het plan is gewerkt nooit is gebeurd. Niet alleen omdat uit een gezamenlijk traject op zijn minst een breder gedragen plan zou zijn voortgekomen, maar ook omdat dat logisch zou zijn geweest in het licht van de opdracht die u van de raad in 2012 heeft gekregen: herstel van het bos in oude luister en niet: aanleg van een groene parkzone/ bomenwei. Bovendien is het goed gebruik, zelfs als men een schutting plaatst, om de burens tijdig

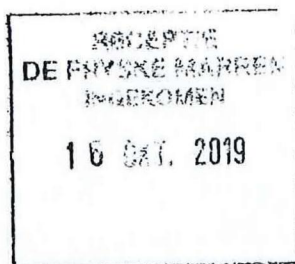
daarvan op de hoogte te stellen dan wel samen op te trekken. O.i. was met betrokkenheid van SBB de kans veel groter geweest dat er nu een plan had gelegen dat wel het hele bos betreft. Waarom is er voor gekozen om dit niet te doen?

5. In het ontwerp wordt aangegeven dat de geluidwal wordt afgevlakt. Ook staat er dat het overgrote deel van de grond de kwaliteit 'industriegrond' heeft. Door uitvlakking wordt dat verspreid en bovendien komt het nu ook in contact met mensen. Wij achten verspreiding van deze vervuilde grond onwenselijk.
6. Tevens achten we het onwenselijk dat op en zeer nabij deze vervuilde grond een pad wordt aangelegd. Het pad achter de geluidwal en ook het deel dat daarop is gepland achten wij dan ook onwenselijk.
7. De geluidwal is bij de aanleg ervan voor een groot deel aangeplant met bomen. Deze hebben inmiddels een respectabele hoogte bereikt. Wanneer de geluidwal wordt afgevlakt betekent dat ook dat al deze bomen worden gekapt en dat zou erg betreurenswaardig zijn.
8. Voor wat betreft het geplande uitzichtpunt geldt hetzelfde als hiervoor gesteld. Het trekt mensen aan op vervuilde grond, kinderen gaan daar wellicht spelen en dat lijkt ons niet verantwoord. Ten tweede zijn we van mening dat een dergelijk punt hangjeugd aantrekt en ten derde zou - als het goed is en de geplande bomen gaan groeien - er geen sprake meer zijn van een uitzichtpunt want dan kijkt men recht in de kruinen van de bomen. Wij zien dit punt graag geschrapt.
9. Wellicht is het de bedoeling geweest om iets 'speels' in het plan te introduceren. Wij zijn van mening dat dat niet erg geslaagd is en zouden graag zien dat er meer aandacht gaat naar verbeterde natuurwaarde. Daar is in het voorliggende plan geen aandacht voor, terwijl er in deze tijd een behoorlijke urgentie is om juist hier geen kans onbenut te laten om kwaliteit toe te voegen en goede leefgebieden te creëren voor diverse diersoorten.
10. Een aantal van ons heeft afgelopen zomer een ringslag gespot in de vijver. Deze wordt in uw ecologisch onderzoek niet genoemd. Graag zien wij dat opgenomen in het plan en ook een uitwerking van de consequenties daarvan.
11. In het plan worden nogal veel eiken geplant, zowel in het park als als laanbeplanting. Met de oprukkende eikenprocessierups achten wij dat onwenselijk. Wij zien daar graag andere boomsoorten voor terug.
12. Wij zien het herstel van het Roazebosk als een unieke kans, een kans die we maar één keer krijgen en die moeten we goed gebruiken. Het huidige plan schiet volgens ons tekort. Het is geen herstel van het bos maar de aanleg van een park, met relatief veel pad, ook nog in de buurt van vervuilde grond.
13. Wij achten het wenselijk dat er aandacht komt voor goede biotopen voor een diversiteit aan planten en dieren. Als dat lukt is het automatisch voor ons mensen ook aantrekkelijk. Wij pleiten voor betrokkenheid van meerdere partijen ter verbetering van het plan.

Uit naam van onderstaande bewoners van het Roazebosk

Nr.	Naam	Adres	Handtekening
			

Ontvangstbevestiging

Datum 16 oktober 2019

Betreft Zienswijzen Bestemmingsplan
Recreatiebosk Scharsteerbeug

Ontvangen van

Wonende te

Ontvangen door

Handtekening ontvanger

Joure 23 oktober 2019

Aan het College van B&W
de Fryske Marren
Heremastate 1
Joure

Betreft: Ontwerp bestemmingsplan Roazebosk en het Voorlopig Ontwerp voor de Roazebosk

2 bijlagen: Handtekeningenlijsten

Geachte College,

Als direct aangrenzende bewoners vanuit Joure aan het Roazebosk zouden wij graag willen reageren op het plan dat ter visie ligt.

- A. Al een aantal jaren geleden is besloten om het Roazebosk weer te herstellen. Nu wij Uw ontwerp zien, zien we dat op de strook waar de voormalige snelweg lag, een park wordt aangelegd. Het is op basis van de tekening niet helemaal goed in te schatten hoe dat er precies uit komt te zien, maar u spreekt over een groene parkzone en een bomenwei.
De enige kans om het Roazebosk weer tot één geheel te maken en aan te sluiten op het bestaande, achterste deel van het bos, zou o.i. moeten worden benut. Wij vragen ons af waarom dit niet is gebeurd, maar zouden graag zien dat er één mooi geheel ontstaat, waar ook het oude A7 tracé onderdeel wordt van het bestaande bos.
- B. Tevens zien we dat op het betreffende deel (ca. 35 meter breed) maar liefst twee lange paden en ook nog een viertal dwarspaden worden aangelegd. Uitgaande van het feit dat een pad minimaal twee meter uit de geluidswal aan de ene kant en minimaal 2 meter vanaf een sloot aan de andere zijde komt te liggen en dat een pad ca. 1,5 meter breed is houdt men ca. 28 meter over als lengte voor de dwarspaden. Dat betekent dat men langs één pad heen loopt en nog geen 30 meter verderop weer terugloopt. Dat is niet echt interessant. Bijkomend nadeel is dat evt. fauna in een dergelijke constructie helemaal geen rust krijgt. Wij zouden pleiten voor minder paden en het pad of de paden die worden aangelegd, aan te laten sluiten op het bestaande deel.
- C. Tevens lezen wij in het plan niets over de natuurwaarden, hoe deze worden gecreëerd/ verbeterd en geborgd. Juist als er weer één geheel ontstaat met het achterste deel liggen daar kansen. Wij zouden graag zien dat de natuurwaarden, zeker in deze tijd, een veel belangrijkere plek in het plan krijgen.

Namens buurtbewoners van de wijk Zuiderveld,

Handtekeningenlijst behorende bij Ontwerp bestemmingsplan en het Voorlopig
Ontwerp voor de Roazebosk

Nr.	Naam	Adres	Handtekening
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			

Aan het College van B&W
van de gemeente de Fryske Marren
Heremastate 1
8501 AA Joure

Zienswijze 4

DE FRYSKJE MARREN	
Ontv.	10 OKT. 2019
Nr.	008

Scharsterbrug 10 oktober 2019

Betreft: Zienswijzen Bestemmingsplan Roazebosk Scharsterbrug en Voorlopig Ontwerp Roazebosk

Geachte College,

Hierbij treft u de zienswijzen aan m.b.t. het Bestemmingsplan Roazebosk Scharsterbrug en Voorlopig Ontwerp Roazebosk. Deze zienswijzen worden ondersteund door Plaatselijk Belang Scharsterbrug.

Zienswijzen m.b.t. het Bestemmingsplan Roazebosk - Scharsterbrug

Algemeen

- De teruggang van **biodiversiteit** is algemeen erkend als een buitengewoon serieuze bedreiging o.a. voor onze kwaliteit van leven en onze voedselvoorziening. Er worden wereldtops georganiseerd over biodiversiteit, Europa maakt plannen, onze nationale overheid, de Provincie (Streekplan, Omgevingsvisie) en ook binnen de gemeente de Fryske Marren zijn ideeën in beleidsnotities verwoord.
Uit een rapport van de IPBES (hét internationale panel over biodiversiteit) dat afgelopen voorjaar is gepresenteerd, blijkt dat de crisis, alle mooie plannen en beloftes ten spijt, juist is verergerd. Nederland behoort bij de slechtst scorende landen. De achteruitgang van insecten en de gegroeide lijst van Rode -Lijst soorten zijn daarbij illustratief.
Met al deze rinkelende alarmbellen kan en mag geen kans onbenut worden gelaten om actief een verbetering na te streven van biodiversiteit en overheden hebben daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie.
Herstel/ aanleg van een stuk bos is bovendien een uitgelezen kans om de huidige ideeën omtrent biodiversiteit in bosbouw en - beheer vorm te geven.
Bij het opstellen van het voorstel dat nu ter visie ligt is dit echter geenszins meegenomen. Het hele woord komt in het voorstel niet voor. Het huidige voorstel ontbeert een visie en toont geen ambitie als het gaat om biodiversiteit en daarmee de **toekomstwaarde** van het bos, terwijl er prachtige kansen liggen om, in samenspraak met SBB en andere direct betrokkenen, het bos in ere te herstellen op basis van ideeën omtrent hedendaagse bosbouw en -beheer.
Het is meer dan een gemiste kans dat in de afgelopen twee jaar, waarin de planvorming heeft plaatsgevonden, geen enkele keer contact is gezocht met SBB. Zelfs niet voor de informatiemiddag (toen het plan al klaar was). Ook het plan dat twee jaar geleden door ondergetekende is opgesteld en dat, naar nu blijkt, sterke overeenkomsten heeft met de eerste ideeën van SBB, is terzijde geschoven, terwijl daar aanvankelijk, meerdere malen, positief op is gereageerd en is aangegeven dat het in grote lijnen overeen zou komen met de ideeën van de gemeente.
Het huidige voorstel dient ingrijpend te worden gewijzigd met medeneming van ideeën van SBB en andere betrokkenen. Dit om een bijdrage te leveren aan verbetering van de biodiversiteit.
- Ondergetekende heeft twee jaar geleden, te weten op 5 oktober 2017, een plan ingediend voor het herstel van het Roazebosk. De gemeente heeft aanvankelijk positief gereageerd op het plan en aangegeven dat het in grote lijnen overeen kwam met de eigen ideeën. Echter, in het huidige voorstel is daarvan niets terug te vinden. Het betreft de volgende punten:

- A. beplanten met boomsoorten met een kwalitatief goed strooisel (m.n. winterlinde, maar ook es, esdoorn, haagbeuk, populier, abeel) om meer nutriënten aan de bodem toe te voegen en daarmee de biodiversiteit een sterke impuls te geven;
- B. het creëren van een kruid- en struiklaag rondom het bos, omdat juist in deze lagen voedsel, nestgelegenheid en dekking is;
- C. het creëren van open plekken waar een andere biotoop ontstaat en daarmee ook meer biodiversiteit;
- D. herstel van de padenstructuur;
- E. de aanleg van een bijenweide (op bestaande open plek) met informatiepaneel aan de zuidzijde langs de nieuwe snelweg;
- F. het aanleggen van een leerpad waarin alle beoogde doelen van het herstel van het bos staan benoemd.

Deze punten zouden, conform de uitspraak die meerdere malen door de gemeente is gedaan, nl. dat het plan in grote lijnen overeenkomt met de eigen ideeën, zichtbaar moeten zijn in het voorliggende plan tot herstel van het Roazebosk. Verwezen wordt naar het volledige plan van ondergetekende dat als bijlage is bijgevoegd.

De verschillen tussen het voorstel van de gemeente en het plan van ondergetekende zijn schematisch als volgt samen te vatten.

Aandachtspunt	Voorstel gemeente	
Uitgangspunt	Mens, wandelen	Vergroting biodiversiteit
Scope	Alleen het tracé van de oude snelweg, niet het bestaande bos dat toebehoort aan SBB en Provincie	Het gehele Roazebosk, ongeacht de eigenaar
Bomen	Traditioneel: berk, eik, beuk, kastanje, grove den. M.u.v. de eerste allen bomen met een slechte kwaliteit strooisel die niet bijdragen aan verrijking van de bodem en daarmee aan de biodiversiteit. Berk heeft een neutraal strooisel. Deze boomsoorten dragen bij aan verarming van de grond en van biodiversiteit, nutriënten zullen uitspoelen.	Winterlinde, es, esdoorn, haagbeuk, populier, abeel. Allen bomen met een goede kwaliteit strooisel die bomen kunnen verrijken waardoor meer biodiversiteit ontstaat en een mooie ondergroei. De nutriëntenpomp kan weer op gang worden gebracht om de bodem te verrijken en een mooie ondergroei te laten ontstaan.
Struiken	Ontwikkeling zoomvegetatie (struiken) langs randen aanplant bosplantsoen. Niet duidelijk waar precies, maar als dat aan de rand is (oost- en westzijde) dan is daar eigenlijk alleen aan de westzijde zeer beperkt ruimte en levert het nauwelijks wat op. In geval ook het middenstuk wordt bedoeld, dan blijft er nauwelijks ruimte over voor bomen.	Om een zo groot mogelijk deel van het gehele bos zorgen voor een opbouw van kruid-, struik en boomlaag. Juist in de eerste twee lagen is voedsel, nestgelegenheid en dekking voor een diversiteit aan diersoorten.
Open plekken	Geen	Aanleg open plekken waardoor meer diversiteit ontstaat in flora en fauna
Paden	Veel paden in het nieuwe deel, klein paadje achter de woningen aan het Roazebosk. Geen aansluiting op paden in het deel van SBB	Beperkt aantal paden, aansluiting op deel SBB op meerdere punten (oude padenstructuur). Geen pad in het kleine puntje bos achter de woningen.

Aandachtspunt	Voorstel gemeente	
Aandacht voor insecten	Niet specifiek	Aanleg bijenweide aan de zonzijde van het bos naast de nieuwe snelweg op een bestaande open plek. Aanplant van veel lindebomen (veel leveren stuifmeel en nectar m.n. in het voorjaar wanneer er nog relatief weinig voedsel is).
Educatie	Geen	Aanleg leerpad wat uitleg geeft over hetgeen in dit bos wordt beoogd (zie bovenstaande punten)
Betrokken bij opstellen plan	Gemeente	Gemeente, SBB

Puntsgewijs

- In art. 3 **Groen** wordt aangegeven dat de gronden o.a. bestemd zijn voor speelvoorzieningen. Er zijn nergens in het plan speelvoorzieningen benoemd en aangezien het maar een kleine oppervlakte betreft met al erg veel paden, zijn deze ook niet wenselijk. Onderdeel f. speelvoorzieningen zou daarom geschrapt moeten worden.
- In de toelichting op het bestemmingsplan onder 1.1. wordt gesproken over een '**groene parkzone**'. De opdracht van de gemeenteraad in 2012 was herstel van het Roazebosk in oude luister en daarmee dus herstel van de bestemming **bos**. Een parkzone heeft een heel andere lading; een groene strook/ gebied met veel pad, vooral op recreatie gericht en niet op natuurwaarden. De 'parkzone' komt op meerdere plekken terug, terwijl in de aanloop naar het plan en ook tijdens de inloopavond alleen gesproken is over **herstel van het bos**. Aangezien de opdracht was om het bos te herstellen zou hier ook het woord 'bos' gebezigd moeten worden. En vanuit dat vertrekpunt zou het plan verder moeten worden opgebouwd. Onder 2.2. wordt expliciet aangegeven dat het voornemen bestaat tot het realiseren van een toegankelijke parkzone die aansluit bij het bestaande bosperceel, waarbij ook duidelijk het verschil in karakter wordt benoemd en ook duidelijk is dat de intentie van dit plan niet is geweest om het bos in oude luister te herstellen. **Inrichting als parkzone komt niet overeen met de raadsbrede wens om het bos in oude luister te herstellen.**
- Onder 2.2. staan de **elementen** benoemd waaruit het plan bestaat. Als eerste staat genoemd: "zandpaden en ruiterspaden, ook langs/ over het talud van de voormalige geluidswal". De zinsconstructie suggereert dat ook over de geluidswal een ruiterspad komt. Als dat zo is blijkt dat niet duidelijk uit de tekening en is dat tijdens de inloopavond ook niet benoemd. I.v.m. verzakking en het directe contact met vervuilde grond lijkt zoiets erg onwenselijk en leidt het tot gevaarlijke situaties. Mocht dat niet zo zijn, dan is de zin ongelukkig geformuleerd en behoeft deze verduidelijking.
- Tevens staat onder 2.2. benoemd "**aanvullen van het bosplantsoen met inheemse soorten**". De in het plan voorgestelde soorten zijn merendeels soorten met een zeer slechte kwaliteit strooisel. (kastanje, eik, beuk, grove den). Met de genoemde soorten zal de ondergrond, die nu reeds als 'arm' wordt betiteld, alleen maar armer worden omdat nutriënten uitspoelen. Het bodemleven blijft beperkt en daarmee worden ook de kansen voor diersoorten hoger in de keten. Er zouden, eveneens inheemse soorten geplant moeten worden, die een grotere bijdrage leveren aan het verbeteren van de biodiversiteit. Sterker nog, die in staat zijn de nutriëntenpomp weer op gang te brengen en dat vereist een substantieel aandeel van bomen met een goede kwaliteit strooisel, m.n. de winterlinde. Suggesties voor een ander-soortige beplanting staan in het plan van ondergetekende en zijn inmiddels ook door SBB aangedragen.

7. Onder 3.2. **Provinciaal beleid** wordt gesteld dat in het Streekplan Fryslân 2017 staat vermeld dat in ruimtelijke plannen, in ontwerpen en in uitvoering expliciet **gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde** wordt toegevoegd aan de omgeving. Naar mijn mening is in het voorliggende voorstel wel naar de gebruikswaarde gekeken, in de zin dat er afgemeten aan de te beplanten oppervlakte, wel erg veel pad is aangelegd, maar onvoldoende naar de belevingswaarde en zeer zeker niet naar de toekomstwaarde. M.n. bij deze laatste had in dit plan de enorme teruggang in biodiversiteit een punt moeten zijn om actief te verbeteren en daarop af te stemmen. Kijkend naar de beperkte oppervlakte, de vele paden en de beplanting ontstaat een vrij saai beeld, waarbij flora en fauna en een voor hun gewenste biotoop en bijbehorende rust, geen rol hebben gespeeld. Wij zouden graag zien dat ook de elementen **belevingswaarde en toekomstwaarde** deugdelijk worden uitgewerkt en adviseren daarbij dat te doen in overleg met SBB.
8. In paragraaf 3.3.2. betreffende de **Omgevingsvisie** van de Fryske Marren is het volgende gesteld: "een te versterken waarde van Joure is de verbinding tussen Joure en dit deel van Scharsterbrug en de omringende bosgebieden". Daarbij wordt tevens gezegd dat de nieuwe (zand en ruiter)paden de mogelijkheid bieden om vanuit het te realiseren **park** de omringende **bosgebieden** te bereiken. Ook hier is dus **niet** het vertrekpunt het **herstel van het Roaze-bosk** geweest maar de aanleg van een **park**. En ook hier geldt: dat is niet de opdracht geweest van de gemeenteraad. Er zou gekozen moeten worden voor het meest logische, nl. het opstellen van een plan dat voorziet in de aanleg van **bos** en wel zodanig dat het nieuwe en bestaande deel weer één geheel gaan vormen.
9. Ook in het bijbehorende Ecologisch onderzoek wordt aangegeven dat het plan bestaat uit het aanbrengen van een houtige beplanting (bosplantsoen en bomenwei)..... Het lijkt alsof zorgvuldig wordt vermeden dat het woord 'bos' wordt genoemd, door vage termen als houtige beplanting, bomenwei, bosplantsoen en parkzone te bezigen, zonder toe te lichten wat daarmee exact wordt bedoeld. Op zijn minst vragen deze begrippen om een duidelijke omschrijving.
10. In 3.4. **Conclusie beleid** wordt gesteld "dat de dorpsrand van Joure wordt versterkt door groene verbindingen en dat levert een plus op". Niet vermeld is voor wie dit een plus oplevert en wat die plus precies inhoudt. Dit wordt niet uitgewerkt. In het plan is wel, zoals de procedure voorschrijft, aangegeven of er, op een veelheid aan aspecten, geen negatieve effecten optreden als het plan wordt uitgevoerd, maar nergens wordt enige ambitie getoond om te kijken naar de mogelijkheden voor het in gang zetten van positieve veranderingen en een daadwerkelijke kwaliteits**verbetering** m.b.t. **biodiversiteit**. Juist dat laatste zou bij de aanleg van een bosgebied anno 2019 centraal zou moeten staan.
11. In paragraaf 4.2 **Bodem** wordt aangegeven dat de grond van de geluidswal (vanaf 0,5 meter) dusdanig is verontreinigd dat deze alleen kan worden toegepast in een gebied met de functie 'industrie'. Onduidelijk is wat er met deze grond gaat gebeuren. Het kan o.i. niet zo zijn dat deze grond, door afvlakking van het talud, verder wordt verspreid en in contact wordt gebracht met nu nog schone grond. Onvermeld blijft of de vervuilde grond wordt afgevoerd. Het lijkt daar in ieder geval niet op. Wanneer het de bedoeling is dat de grond in het gebied blijft is het onwenselijk dat er paden zijn op en/ of nabij deze verontreinigde grond. In dat geval zou zeker een pad over de wal en erlangs moeten worden geschrapt. Het is niet voor niets dat verontreinigde grond zo compact mogelijk is weggezet op een locatie waarop er geen contact was met mensen. Dat lijkt nu wezenlijk te veranderen.
12. In paragraaf 4.3. **Soortenbescherming** wordt opgemerkt dat het plangebied geschikt is voor onder andere vleermuizen en boommarters als foerageergebied. De invulling van het plan is echter dusdanig dat voor deze soorten weinig extra's wordt gecreëerd. In dat geval zou beplanting, zowel kruiden, struiken als bomen moeten worden gekozen die veel insecten en vlinders aantrekken, zodat de vleermuizen daarvan kunnen profiteren. Daar voorziet dit plan niet /onvoldoende in, terwijl daarvoor genoeg mogelijkheden voorhanden zijn.

13. In het **Ecologisch onderzoek** staat nergens de **ringslang** vermeld, terwijl deze wel voorkomt in de waterpartij langs de Sewei. Hier zou op zijn minst bij de uitvoering van werkzaamheden, maar ook t.a.v. het beheer, rekening mee moeten worden gehouden. (bijv. in het opwerpen van een broeihoop). Het is een kwaliteit van het huidige gebied die in het plan onvermeld is gelaten.
14. Tevens is in het Ecologisch onderzoek aangegeven dat in het plangebied enkele watervogels tot broeden kunnen zomer zoals meerkoet en wilde eend. Dat is reeds het geval en ook het waterhoentje kan daaraan toe worden gevoegd.
15. Onder 6.2 **Maatschappelijke uitvoerbaarheid** staat dat *"met direct aanwonenden overleg is geweest. Van de bij de gemeente bekende wensen is een groot deel verwerkt in het inrichtingsplan. De hoofddoelstelling, namelijk het herstellen van het bos, komt voort uit het raadsbesluit uit 2012"*. Alleen de laatste zin nl. dat het opstellen van het plan is geschied op basis van een raadsbesluit uit 2012 is correct, de rest absoluut niet. Ter toelichting het volgende:

Als omwonende heeft ondergetekende reeds in 2017 een compleet plan ingediend voor herstel van het Roazebosk. Daarop is gereageerd met de uitspraak dat "het mooi werk was en in grote lijnen overeen kwam met de ideeën van de gemeente." Twee jaar later blijkt daar eigenlijk niets van terug te vinden. Ondanks toezeggingen om ondergetekende aangehaakt te houden is dat niet gebeurd en blijkt er op het eind van de rit (juli 2019) een plan te liggen dat niet het Roazebosk in ere herstelt, maar dat er een parkzone wordt aangelegd op het voormalige stuk snelweg en dat de rest van het bos daar niet bij is betrokken. Van de essentie van het opgestelde plan is niets terug te vinden.

- A. In een gesprek met de gemeente (d.d. op 26 maart 2018) is aangegeven dat men contact ging zoeken met SBB, eigenaar van het grootste deel van het bos, om te onderzoeken in hoeverre gezamenlijk kon worden opgetrokken. Recentelijk bleek dat de gemeente dat in die twee jaar nooit heeft gedaan maar haar eigen plan heeft getrokken. Wanneer men serieus naar draagvlak en goede ideeën had gezocht was contact met SBB een allereerste en logische stap geweest. SBB is ook niet uitgenodigd voor de informatiemiddag. Kortom, **als belangrijkste buurman**, ook nog met veel kennis, is **SBB** gedurende het hele plantraject **niet betrokken** en dat is beschamend.
- B. Door toedoen van ondergetekende is alsnog het gesprek met SBB opgestart (september 2019). SBB heeft daarin aangegeven positief te staan over herstel van het bos, 21 maar dat voor hen essentieel is dat een bijdrage wordt geleverd aan **verbetering van de biodiversiteit**. Het woord biodiversiteit komt in het huidige plan niet voor. Dat betekent dat er nu een voorstel ligt dat niet aansluit op ideeën die er anno 2019 zijn over bosbouw en bosbeheer. Het plan zal dus in essentie gewijzigd moeten worden om tot één mooi geheel te komen.
- C. Ik concludeer dat de gemeente helemaal niet van plan is geweest om serieus met SBB te overleggen om het geheel tot een mooi geheel te maken. Daarmee is men ook voorbij gegaan aan de raadsbrede wens uit 2012 om het Roazebosk in oude luister te herstellen.
- D. De uitlating dat er met omwonenden overleg is geweest refereert aan de inloopavond die de gemeente organiseerde en waar buurtbewoners hun eerste reactie konden geven op het plan (11 juli 2019). Nu het voorstel ter inzage ligt voelen velen zich nu al niet serieus genomen omdat de opmerkingen die toen zijn gemaakt niet zijn verwerkt in het voorliggende voorstel. Er is naar aanleiding van de opmerkingen die daar zijn geplaatst nog niets aangepast, terwijl dat in het plan wel wordt gesuggereerd (*"Van de bij de gemeente bekende wensen is een groot deel verwerkt in het inrichtingsplan"*).

Samengevat is de tekst onder de kop Maatschappelijke uitvoerbaarheid, die suggereert dat er overleg is geweest en dat ideeën grotendeels zijn verwerkt onjuist.

Conclusie is dat de gemeente het op het gebied van het creëren van draagvlak zich bepaald niet van een goede kant heeft laten zien en dat, met het op afstand houden van SBB en andere direct betrokkenen hele mooie en belangrijke kansen om het geheel sterk te verbeteren op zijn minst erg zijn vertraagd. Daarmee heeft men ook de wens van de opdrachtgever, gemeenteraad, niet serieus genomen.

Alle promotie van de gemeente, om burgers op te roepen om te participeren, ideeën aan te dragen en als gemeente te faciliteren bij de uitvoering (zie Omgevingsvisie) ten spijt is dit geen traject geweest dat de burger motiveert tot actieve participatie. De opmerkingen voortkomend uit de inloopmiddag zijn voornamelijk niet terug te vinden in het ontwerp en dat geeft naar betrokkenen geen goed signaal af.

Zienswijzen m.b.t. het Voorlopig Ontwerp Roazebosk

Een deel van de zienswijzen m.b.t. het voorlopig ontwerp is reeds benoemd bij de zienswijzen op het bestemmingsplan. Daar kunnen onderstaande zienswijzen nog aan worden toegevoegd.

1. Om het bestaande (hele kleine) deel van het Roazebosk achter de woningen met de nieuw geplande parkzone te verbinden is een paadje gecreëerd op ca.40 meter afstand van de hoofdentree van het 'park'. Dat is niet alleen wat veel op zo'n klein stukje, maar tevens is het een zeer krampachtige poging om iets aan te helen, terwijl de grote kans om het grootste deel van het bestaande bos met het nieuwe 'park' tot één geheel te laten worden, volledig onbenut is gelaten.
2. Daarbij is door veel bewoners op de inloopmiddag reeds aangegeven dat men dit paadje zo vlak achter de huizen geen aanwinst vindt. Sinds het verwijderen van het hekwerk (dat toegang geeft tot het kleine stukje bos voor onderhoudswerkzaamheden) is dat deel van het bos reeds een plek waar veel hangeugd bivakkeert met achterlating van graffiti op bomen en vooral veel vuilnis ((drank) flessen, plastic zakken, etc..). Tot nu toe hebben buurtbewoners dit meerdere malen opgeruimd, maar het is een onaantrekkelijk vooruitzicht. Het pad voegt bovendien niets toe aan de belevingswaarde. Schrap dit pad en richt u op de hoofdentree enkele meters verderop.
3. Het uitzichtpunt dat op de geluidswal wordt gecreëerd is op zeker een prachtige hangplek voor jeugd en zou om die reden alleen al daar niet moeten worden aangelegd. Wanneer de houtige beplanting na verloop van jaren hoog genoeg is, is ook het uitzicht, waar het om te doen was, er niet meer. Bovendien lijkt het erop dat daarmee ook mensen makkelijk in contact kunnen komen met de vervuilde grond op de geluidswal. Onwenselijk. Wij zouden dit onderdeel uit het plan graag geschrapt zien.
4. Het voorstel kent, afgemeten aan de totale oppervlakte, wel erg veel paden. Omwille van de rust voor dieren een slechte zaak. Het is bovendien erg saai en geeft geen aansluiting met het bestaande deel van SBB.
5. In verband met het oprukken van de eikenprocessierups is de geplande laanbeplanting bij de Haulsterdyk onwenselijk. Ook in het park zelf zijn eiken gepland die niet alleen uit deze overweging maar ook uit oogpunt van de slechte strooiselkwaliteit, niet de voorkeur verdienen.
6. Wij zijn van mening dat dit plan geen uitvoering geeft aan de wens van de raad en het Roazebosk niet in ere herstelt. Uit oogpunt van 'damage control' roepen we de gemeente op, om in samenspraak met SBB, Plaatselijk Belang Scharsterbrug en Moai Skarsterlân een nieuw plan uit te werken, een plan waar **DFM trots** op kan zijn en wat een actieve bijdrage gaat leveren aan de vergroting van de biodiversiteit.

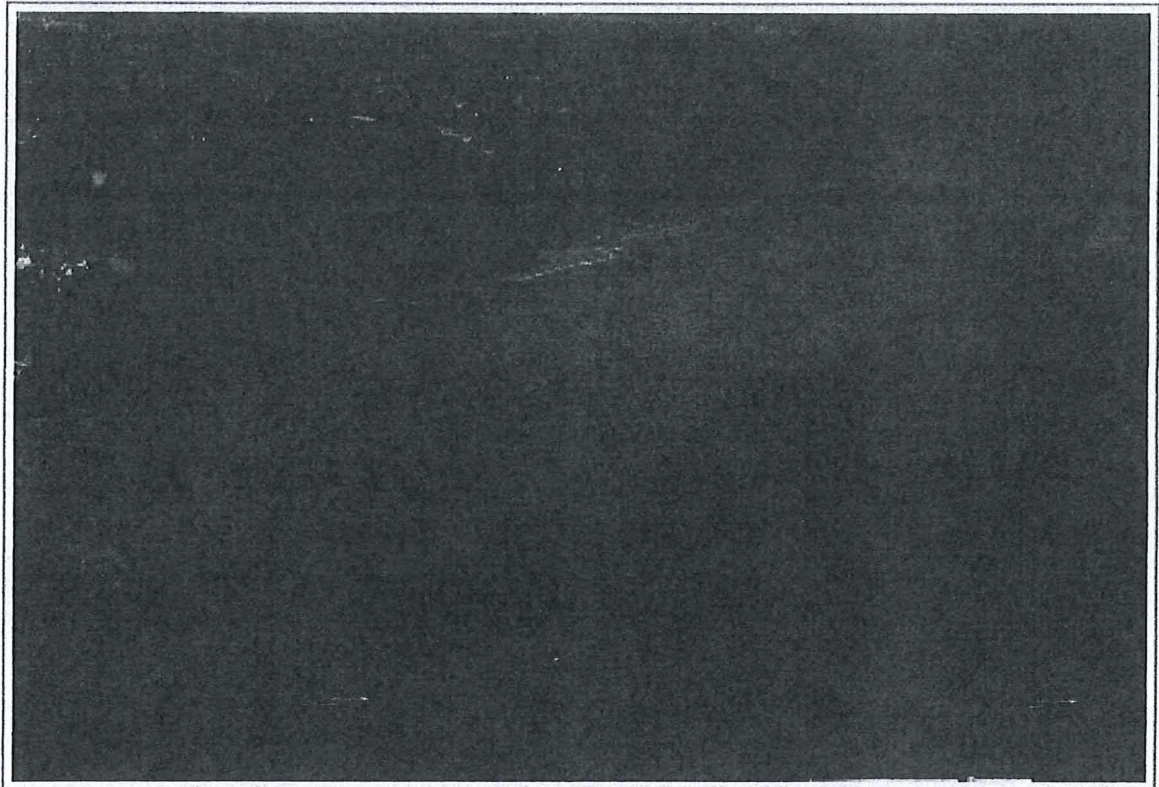
Bijlage: Plan: Herstel van het Roazebosk, de groene lopen van Joure [REDACTED]

[REDACTED] (uit naam van de cie. Roazebosk Plaatselijk Belang Scharsterbrug)

[REDACTED] Scharsterbrug

Herstel van het Roazebosk

De Groene loper van Joure

2017

Inhoudsopgave

Inleiding en Leeswijzer	3
Hoofdstuk 1 Waarom herstel van het Roazebosk	5
1.1 Kansen voor de natuur, voor natuureducatie en recreatie	5
1.2 Aansluiting bij bestaand beleid en projecten	6
Hoofdstuk 2 Uitgangspunten voor herstel	8
2.1 Voor wie?	8
2.2 Doelen	9
2.3 Het vergroten van de natuurwaarde en de biodiversiteit in het gebied	9
2.4 Het creëren van een Groene Loper aan de rand van Joure	9
2.5 Invulling geven aan het educatieve aspect van de bosontwikkeling	10
Hoofdstuk 3 De huidige staat van het Roazebosk	11
Hoofdstuk 4 Van doelstellingen naar inrichting van het gebied	14
4.1 De bodem	14
4.2 Strooiselkwaliteit en bomenkeuze	15
4.3 Bosranden en bosrandbeheer	17
4.3.1 De entree van het Roazebosk	19
4.3.2 Zuidzijde van het Roazebosk	20
4.3.3 Oostzijde van het Roazebosk	21
4.3.4 Westzijde van het Roazebosk	21
4.4 Het bestaande deel van het bos	22
4.5 Open plekken	22
4.6 Padenstructuur	23
4.7 De geluidswal	24
Hoofdstuk 5 Educatie	25
Hoofdstuk 6 Samenvatting	26
Gebruikte literatuur	27

Herstel van het Roazebosk

De Groene looper van Joure

Inleiding

Met de aanleg van het nieuwe Knooppunt Joure verdwijnt de bestaande rotonde, worden nieuwe toeritten gemaakt en wordt het tracé Sneek - Joure verlegd. Als gevolg daarvan wordt ruim 2 km. snelweg buiten gebruik gesteld. Precies dat stuk, dat in de jaren '70 van de vorige eeuw, nog Roazebosk was en op dat moment is doorsneden.

Het komt maar zelden voor dat waar natuurwaarden en woonkwaliteit hebben moeten wijken voor een snelweg, een situatie ontstaat waarin de oorspronkelijke waarden weer kunnen worden hersteld en wellicht nog verder worden verbeterd. Er dient zich daarom thans een éénmalige en unieke kans aan om de beide delen van het Roazebosk die eerder zijn doorsneden, weer met elkaar te verbinden en het Roazebosk te herstellen op een wijze die bij deze tijd past.

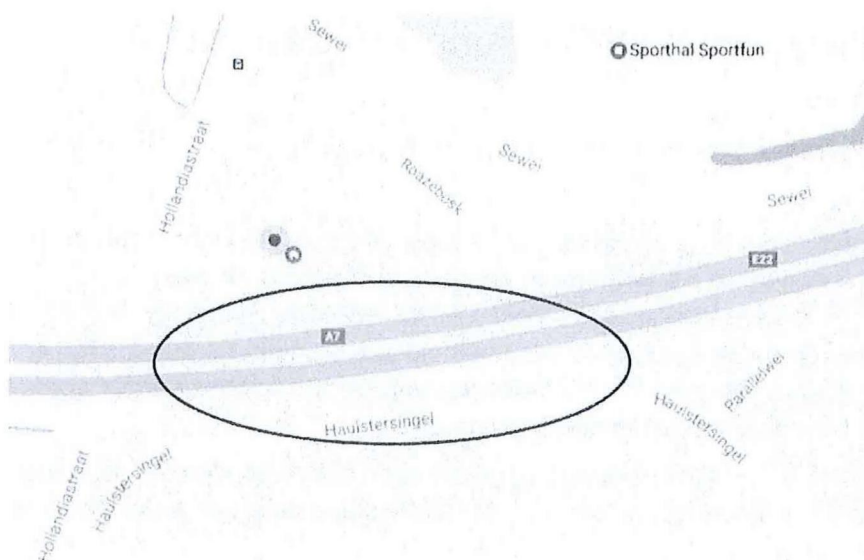
In de gemeenteraadsvergadering van de voormalige gemeente Skarsterlân (thans 'de Fryske Marren') van 28 november 2012 is door een unanieme gemeenteraad aan het College van B&W gevraagd al het mogelijke te doen om het Roazebosk in ere te herstellen. Voorjaar 2017 heeft de gemeenteraad de daad bij het woord gevoegd en besloten dat de nieuwe bestemming van het vrijgekomen tracé weer bos wordt, Roazebosk dus. In de Kadernota 2017 is herstel van het Roazebosk dan ook expliciet opgenomen.

Dit document heeft tot doel een denkrichting, een **visie** te presenteren voor de herinrichting van het gebied c.q. het herstel van het Roazebosk. Het is nadrukkelijk geen volledig of uitputtend verhaal. Het kent daarom geen uitwerking op detailniveau met bijbehorende kostenraming. Daarvoor is het te vroeg. Het levert wel een visie en aanknopingspunten voor een mooi en waardevol stuk bos aan de rand van Joure. De bedoeling is om dit document tezamen met de gemeente de Fryske Marren verder te ontwikkelen en, indien nodig, te zoeken naar aanvullende kennis en/ of financiering voor de uitvoering.

Het Roazebosk

Het gebied waar nu het Roazebosk is zal vroeger waarschijnlijk heide zijn geweest. Ooit is het beplant met boompjes, die later als hakhout zijn gebruikt. Het hout, dat om de zoveel jaar werd afgezaagd, diende als brandhout voor de bakkersovens en boerengeriefhout. Of er ooit rozenstruiken hebben gegroeid is onbekend. Het Roazebosk ligt langs de oude gemeentegrens

tussen toen nog
Doniawerstal en
Haskerland. Er moet
in vroeger
dagen een
waterkering of
slachte vlak langs
hebben gelopen,
getuige de nu nog in
zwang zijnde namen
van Hege en Lege
Simmerdyk.

Het Roazebosk grenst tevens aan de Haulstersingel waarvan wordt beweerd dat deze een restant is van een marskramerroute die via het oosten van Friesland en Drenthe, helemaal naar het Duitse Oldenburg voerde.

Het totale Roazebosk beslaat momenteel ongeveer 12 ha. (daarbij het deel dat nu nog snelweg is meegerekend). De 'hap' die er destijds is uitgehaald ten behoeve van de aanleg van de snelweg is ruim 2 hectare.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt aangegeven waarom herstel van het Roazebosk belangrijk is en gaat tevens in op het gemeentelijke beleidskader. Hoofdstuk 2 gaat in op de uitgangspunten voor herstel van het bos. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie van het bos. Hoofdstuk 4 behandelt de manier waarop de uitgangspunten kunnen worden vertaald naar een concrete inrichting van het nieuwe stuk bos. Daarbij wordt ingegaan op de bodem, de strooiselkwaliteit en bomenkeuze, op bosranden en bosrandbeheer, op het bestaande deel van het bos, op open plekken, op de padenstructuur en tenslotte op de geluidswal. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het thema educatie. Hoofdstuk 6 tenslotte bevat een samenvatting en een doorkijk naar vervolgstappen.

Hoofdstuk 1 Waarom herstel van het Roazebosk

1.1 Kansen voor de natuur, voor natuureducatie en recreatie

Herstel van het Roazebosk biedt de mogelijkheid om eerder verloren gegane natuurwaarden te herstellen en daarbij een nieuwe c.q. grotere en betere leefomgeving te creëren voor allerlei soorten dieren en planten. Door de boomkeuze en de wijze van inrichting van het gebied kan het geschikt worden gemaakt voor een veelheid aan planten- en diersoorten en door te sturen op een mooie ondergroei kan de belevingswaarde van het bos verder worden verhoogd. In hoofdstuk 4 zal hier verder op in worden gegaan.

Herstel van het Roazebosk biedt tevens nieuwe mogelijkheden voor wandelen en recreëren. Voor bewoners van Joure biedt een bosgebied aan de rand van het dorp een beter woon- en leefkwaliteit.

Op dit moment is er geen mogelijkheid om direct vanuit de bebouwde kom van Joure het bos in te gaan, anders dan een ommetje te maken in het park Heremastate. Voor wandelaars, trimmers, hondenuitlaters en natuurliefhebbers zou herstel van het Roazebosk een prachtige mogelijkheid zijn om te genieten van het bos, zonder daarvoor eerst naar Sint Nicolaasga, de Haulsterbossen of Gaasterland te moeten rijden.

Het Roazebosk heeft, wanneer het weer in ere wordt hersteld, eveneens een mooie aansluiting via de Haulstersingel met de Hausterbossen en kan zo makkelijk onderdeel zijn van een grotere wandelroute (Haulsterbossen, het Nannewiid, de Ekers, Broek-Zuid en de Hege Simmerdyk of via de voormalige vuilstort naar de Scharsterrijn en via Scharsterbrug weer terug).

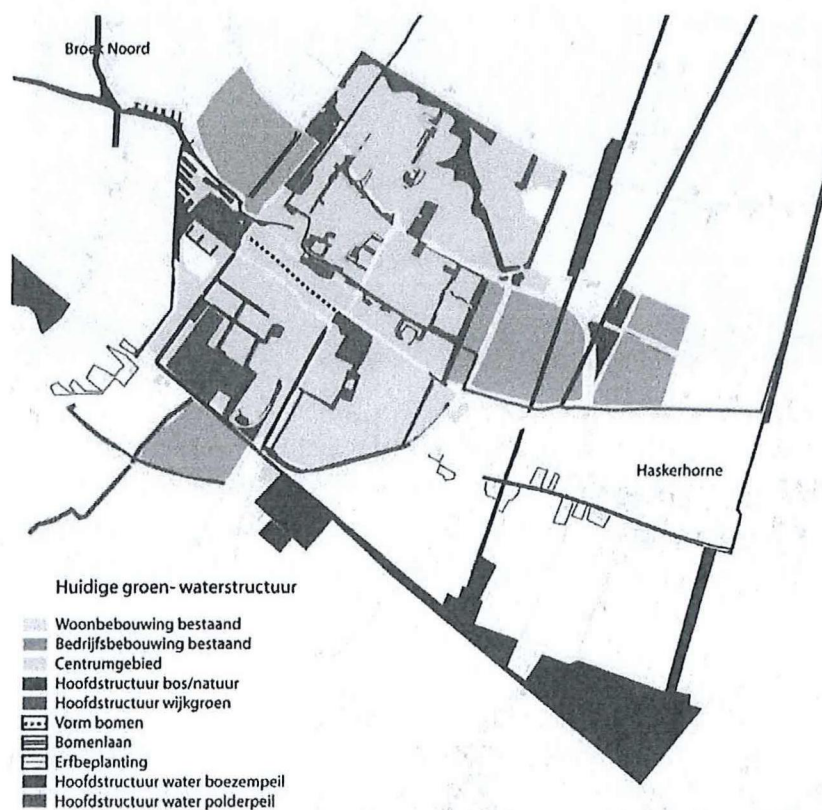
Door de aanleg van het nieuwe knooppunt zijn op diverse locaties bomen en bossages gekapt, in totaal ca. 2 ha. Dat is precies de ruimte die hier weer zal worden aangeplant. Het is derhalve een prachtige mogelijkheid om de geldende herplantplicht hier, aaneengesloten en binnen het plangebied van het knooppunt, gestalte te geven.

Het geheel wint nog meer aan kwaliteit als de achterliggende gedachtes bij de inrichting op aansprekende en *educatieve* wijze aan de bezoeker worden vermeld en zo een bijdrage leveren aan meer kennis en begrip m.b.t. de waarde, de schoonheid en ook de kwetsbaarheid van het bos.

1.2 Aansluiting bij bestaand beleid en projecten

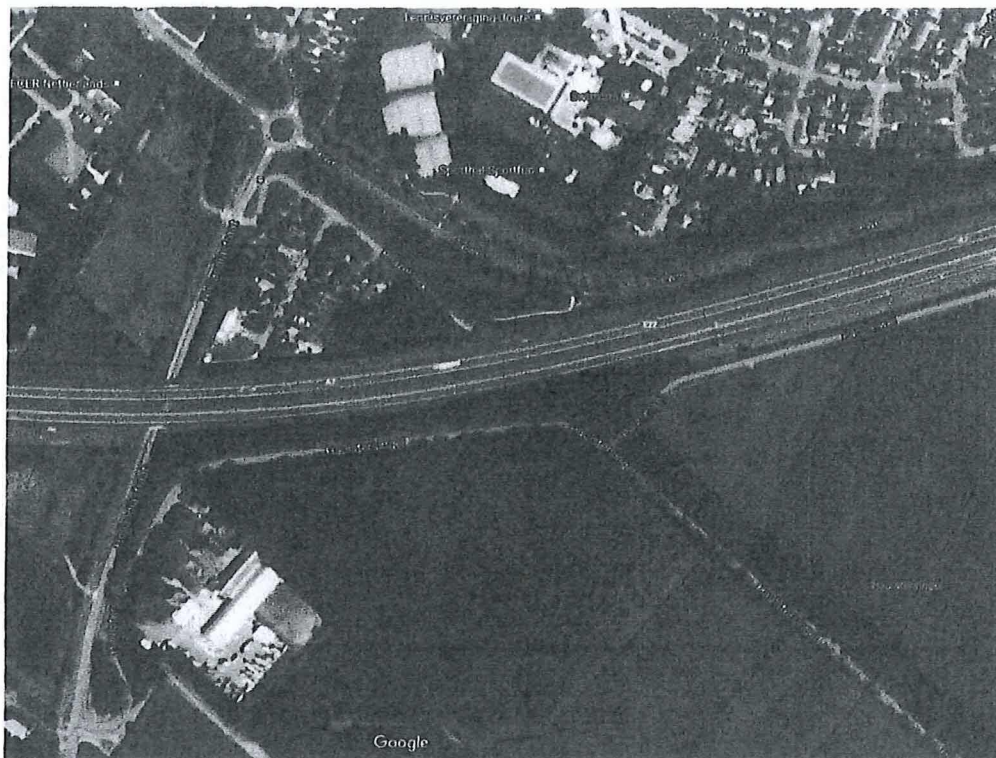
De gemeentelijke notitie "Raamwerk Joure 2011- 2021" van maart 2011 biedt een basis voor wat de gemeente voorstaat m.b.t. het ruimtelijk beleid. De as vanaf de Hege Simmerdyk via het Roazebosk en de Haulsterbossen vormt de groene kant van Joure.

In de inleiding van de notitie wordt expliciet gesteld dat het voor de ruimtelijke ontwikkeling van belang is aan te sluiten op kansen die zich ter plekke voordoen; landschappelijk, cultuurhistorisch, sociaal - economisch en ruimtelijk.

Het verdwijnen van een deel van het tracé van de A7 ter hoogte van het Roazebosk is zo'n **kans**. Kijkend naar het landschap (zie foto volgende bladzijde) dat straks ontstaat wanneer de snelweg is verwijderd, is het een kans die zich erg opdringt; er is eigenlijk maar één logische invulling en het verbinden van de beide overgebleven delen van het bos door nieuwe aanplant en verdere ontwikkeling.

Voor het groen, zo staat in de notitie Raamwerk beschreven, wordt gestreefd naar een gebiedseigen beplanting en een goede afstemming met de aanwezige ondergrond.

In de Kadernota 2017 is daar nog aan toegevoegd dat wanneer "in navolging van ideeën bij de bewoners het bos ecologisch verantwoord wordt ingericht dit ook ten goede zal komen aan de natuurwaarden".

Van Zand-Loper naar Groene Loper

Wanneer het tracé van de A7 eind 2017 buiten gebruik wordt gesteld en de asfaltlaag wordt verwijderd ontstaat een flinke zandvlakte. Het zand zal waarschijnlijk merendeels worden afgegraven om elders te kunnen worden ingezet als ophoogzand. Het ontstaan van een "zand-loper" is daarmee van tijdelijke aard. Doel is om er een groene loper van te maken.

En dat sluit prachtig aan bij het project de **Groene Loper** van de Friese Milieufederatie en het Fryske Gea. De wens van dit project is dat de natuur direct aan de rand van stad op dorp begint. De groene loper is een verbinding tussen bebouwing en een natuur- of cultuurlandschap. Die verbinding kan een wandelpad zijn of een smalle verbindingstrook, maar ook, zoals hier, een groter, natuurlijk ingericht terrein.

In dit geval betekent het bijna letterlijk de inrichting van een groene loper op het tracé van de huidige A7. Door de aanleg van het nieuwe Roazebosk worden de delen die bewaard zijn gebleven na de aanleg van de A7 weer met elkaar worden verbonden. Daardoor ontstaat een aaneengesloten bosgebied van ca. 12 hectare, op zichzelf al van waarde voor een korter ommetje, maar tevens wordt daarmee weer de verbinding gecreëerd met de Haulstersingel en de Haulsterbossen, waardoor een mooie verbindingroute ontstaat richting Haskerhorne, Oudehaske en Sint Johannesga.

Daarmee versterkt het de groene kant van Joure en dat is één van de doelstelling van de notitie Raamwerk.

Hoofdstuk 2

De uitgangspunten voor herstel

De behoefte aan hakhout, waarvoor het Roazebosk ooit is aangeplant, is er niet meer. Bossen worden steeds meer beschouwd als multifunctionele systemen waarbij er naast de houtteelt, zo daar al sprake van is, vooral ecologische en recreatieve aspecten een belangrijke plek hebben gekregen. Dat vraagt een heel andere vorm van bosbeheer en dat is wat we de laatste decennia ook zien (dood-hout laten liggen, open plekken creëren, begrazing, etc.).

Dit document pleit voor een herstel van het Roazebosk waarbij aansluiting wordt gezocht bij nieuwe inzichten.

2.1 Voor wie?

Primair is het nieuw aan te planten bos bedoeld als **nieuw leefgebied voor flora en fauna** die in het bos of aan de rand van het bos hun habitat hebben. Het creëren van een goede vestigingsplaats voor een veelheid (voor zover mogelijk op een beperkt areaal als dit uiteraard) aan planten en dieren is het uitgangspunt van dit document. Hun noden staan centraal. Daarbij gaat het onder andere om rust, beschutting, open plekken, paden, bosranden, etc..

Door bij de inrichting het geheel zo aantrekkelijk mogelijk in te richten voor een grote diversiteit aan planten en dieren, wordt niet alleen een bijdrage geleverd aan vergroting van de biodiversiteit, maar wordt het bos ook voor ons mensen aantrekkelijker.

Daarbij wordt in dit document echter wel uitgegaan van een **wandelende mens**. Gemotoriseerd verkeer hoort niet in een bos thuis en zeker niet in een stukje van deze omvang.

Het bos is te klein om paden aan te leggen voor verschillende 'doelgroepen' bijvoorbeeld naast de wandelaars ook paden voor fietsers, mountainbikers en ruiters. Fietsers kunnen makkelijk via de Haulstersingel naar de Haulsterbossen, alwaar een aantal paden is, juist gericht op (doorgaand) fietsverkeer. Het Roazebosk is voor deze doelgroep minder geschikt en voegt, zeker voor het doorgaande fietsverkeer, ook niets toe. Voor ruiters ontbreekt helaas een goede infrastructuur omdat de Haulstersingel en het merendeel van de Haulsterbossen niet toegankelijk zijn voor ruiters. Als het Roazebosk ook voor ruiters wordt opengesteld is er wel een aansluiting met de Hege Simmerdyk en Broek-Zuid. Bovendien is via de voormalige vuilstort richting Scharsterbrug ook een ronde Scharsterbrug mogelijk.

Openstelling voor ruiters is uiteraard afhankelijk van het beleid van de beheerder. In dit document is gekozen om bij de inrichting primair de wandelaar als gebruiker van de paden te bestempelen.

2.2 Doelen

De doelen van het herstel van het Roazebosk zijn meerledig.

1. Het vergroten van natuurwaarden en van de biodiversiteit in het betreffende gebied;
2. Het creëren van een mooi groen gebied, een Groene Loper, aan de rand van Joure dat niet alleen de entree van Joure aan deze zijde verfraait, maar tevens een mooi gebied creëert voor mensen om te ontspannen en van te genieten.
3. Het informeren van de bezoeker over hetgeen beoogd wordt met het herstel van het Roazebosk en de keuzes voor inrichting en beheer die daarbij zijn gemaakt.

2.3 Het vergroten van de natuurwaarde en de biodiversiteit in het gebied

Overal staat natuur onder druk. We nemen als mens steeds meer ruimte in beslag en ook in de overgebleven stukken natuur moet het steeds meer een 'belevenis' worden voor de mens. De menselijke behoeftes staan vaak voorop en de noden van de natuur verschuiven naar de achtergrond. Vaak door onvoldoende kennis en daarmee samenhangend ook onvoldoende begrip voor de natuur maken we het voor de daar levende planten en dieren niet makkelijker.

Laten we het, zij het hier maar op beperkte schaal, eens omdraaien en kijken of we juist met meer aandacht voor de natuurwaarden eigenlijk de belevingswaarde voor de mens niet automatisch mee verbeteren. We hebben het in dit geval niet over een enorm bosareaal, maar over een beperkt stuk bos. Dat neemt niet weg dat we ook op kleine schaal een bijdrage kunnen en misschien juist wel 'moeten' leveren aan vergroting van de natuurwaarden en de biodiversiteit.

Herstel van het Roazebosk betekent uitbreiding van het bosareaal en in combinatie met de te kiezen inrichting van het gebied kunnen er meer kansen worden gecreëerd voor de bestaande, maar ook nieuwe soorten.

Doel is om bij het herstel van het Roazebosk de natuur voorop te stellen, geen spectaculaire belevenissen voor de mens te creëren, maar juist het bos de tijd te gunnen zich te ontwikkelen en juist dat proces tot belevenis te verheffen en dat door educatie ter plekke over te brengen.

2.4 Het creëren van een Groene Loper aan de rand van Joure

Door het herstel van het Roazebosk ontstaat aan de rand van Joure een, vanuit de bebouwde kom, makkelijk toegankelijk gebied voor een leuke wandeling, een hardlooprondje, een rondje met de hond en zo men wil het begin van een grotere ronde richting Haulsterbossen of Scharsterbrug, omdat het Roazebosk via de Haulstersingel daar op aangesloten is. Het wordt de moeite waard om zo'n rondje dichtbij huis te beginnen en niet eerst met de auto naar een verder gelegen beginpunt of een andere bosgebied te rijden.

De hoofdentree van het bos was voorheen en zal ook straks gelegen zijn aan het begin van de Haulstersingel. Een Groene Loper, een overgangsgebied van bebouwing naar natuur moet attractief zijn, zowel voor dier als mens. Hierop wordt in hoofdstuk 4 nader ingegaan.

2.5 Invulling geven aan het educatieve aspect van de bosontwikkeling

Zoals bij veel zaken geldt ook bij bosontwikkeling dat op het eerste gezicht niet altijd direct duidelijk is wat de bedoeling of betekenis is van een bepaalde inrichting of beheerswijze.

Het is daarom van belang om mensen, zowel kinderen als volwassenen, bewust te maken van de schoonheid, de waarde, de kwetsbaarheid en het belang van die natuur voor onszelf en voor de soorten die ons omringen.

Door dat uit te leggen snijdt met mes aan twee kanten, het leert de lezer over de processen die zich afspelen in het bos en het creëert, als het goed is, meer begrip en draagvlak voor het respecteren van de noden van de natuur.

In het nieuw aan te leggen Roazebosk zou een leerpad aangelegd kunnen worden wat ingaat op de specifieke keuzes die zijn gemaakt bij de nieuwe inrichting en het waarom.

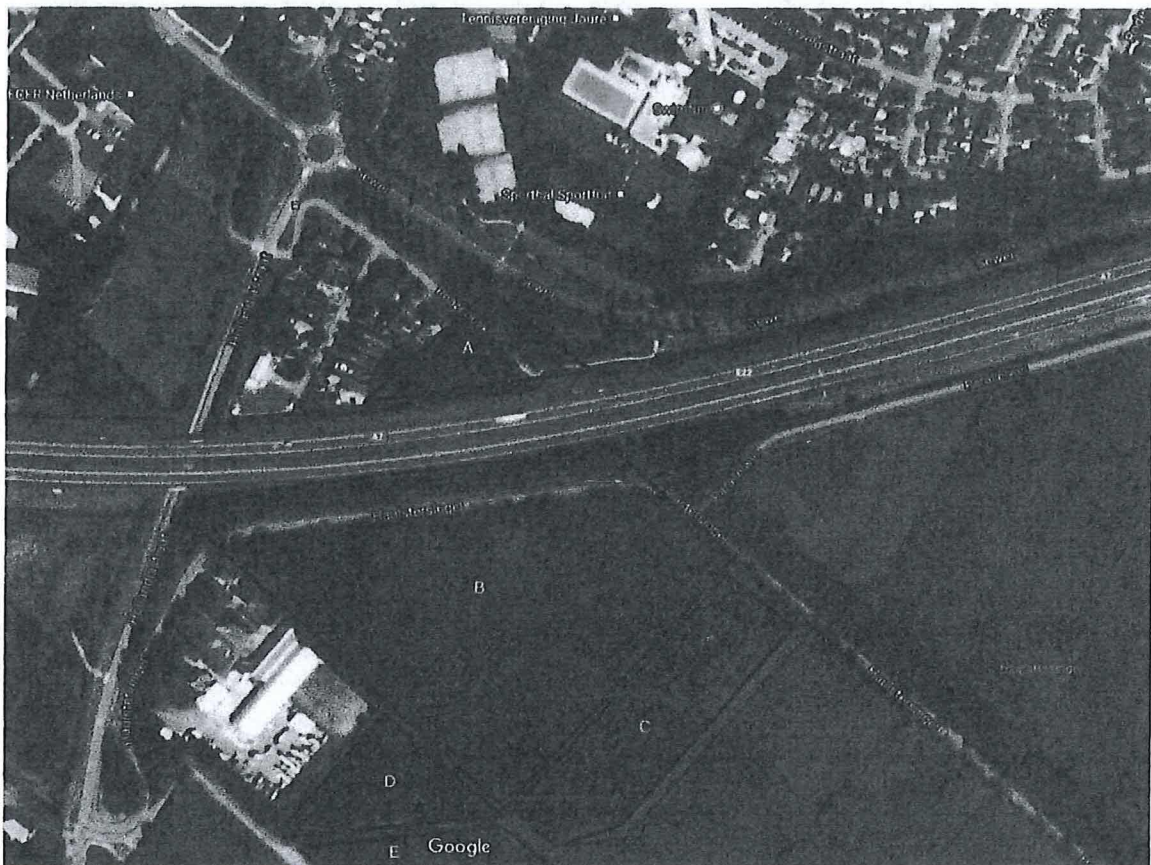

Hoofdstuk 3

De huidige staat van het Roazebosk

Het bestaande deel van het bos is onder te verdelen in een aantal sectoren.

- A. het oorspronkelijke deel aan de noordkant van de huidige A7, achter de woningen van het Roazebosk. Dit is van zeer beperkte omvang en bestaat uit bomen en een graspad net achter de geluidswal om materieel toegang te verschaffen voor onderhoudswerkzaamheden. Delen van de oorspronkelijke padenstructuur zijn bijna geheel verloren gegaan;
- B. het oorspronkelijke deel aan de zuidzijde van huidige A7, grenzend aan de Haulstersingel;
- C. Een deel, later aangeplant, bestaande uit onder andere wilgen, berken en eiken
- D. Een deel, achter de palleshandel, bestaande uit berken;
- E. Een deel, eveneens achter de palleshandel, bestaande uit eiken. Dit deel is erg nat.

Deel A bestaat merendeels uit grotere eiken. Daarnaast staan er berken, lijsterbessen en hulst. De padenstructuur is hier verdwenen, maar er is nog een klein stukje zichtbaar van het pad dat voorheen diagonaal door het bos liep (zie ook tekening blz. 23). Er is in de afgelopen 40 jaar geen noemenswaardig onderhoud gepleegd.

In deel B is nog een origineel pad aanwezig. Langs de delen D en E lopen graspaden. Er is een bruggetje dat het oude (deel B) met het nieuwe deel (D en E) verbindt.

*Foto links graspad tussen deel D en E achter de pallethandel. Foto boven
bestaand pad in deel B*

Het oorspronkelijke deel van het Roazebosk (B) bestaat met name uit eiken, berken, lijsterbessen, krentenboompjes en hulst. Daarbij is op veel plaatsen een ondergroei van

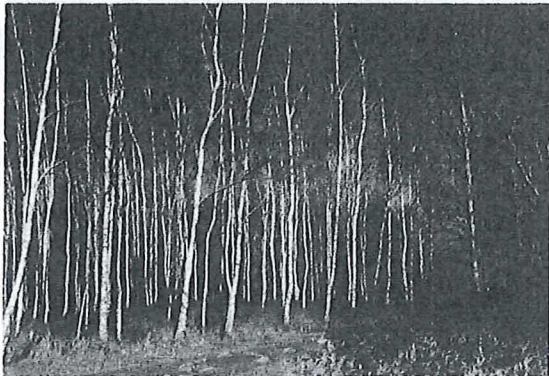
bramen en adelaarsvaren te zien. In het grootste originele deel (B) zijn nog diverse greppels te zien. Er is veel dood hout aanwezig. Enkele bomen, m.n. langs het pad, zijn gemerkt en staan op de nominatie gekapt te worden.

Foto van het bestaande deel (B) van het Roazebosk met ondergroei van adelaarsvaren en braam

Eind vorige eeuw zijn drie nieuwe stukken aangeplant. Het deel achter het bestaande bos (deel C) bestaat net als het oorspronkelijke bos uit een mix van berk en eik met langs de randen veel wilgen. Dit deel is niet via paden toegankelijk. Er loopt alleen een graspad omheen.

Daarnaast zijn achter de pallethandel A.J. de Boer & zn., twee stukken aangeplant, waarvan één met berken (D, zie foto links) met daar weer achter een deel met vnl. eiken (E, zie foto rechts). Dit laatste deel is buitengewoon nat, de bomen zijn daar geen lang leven beschoren.

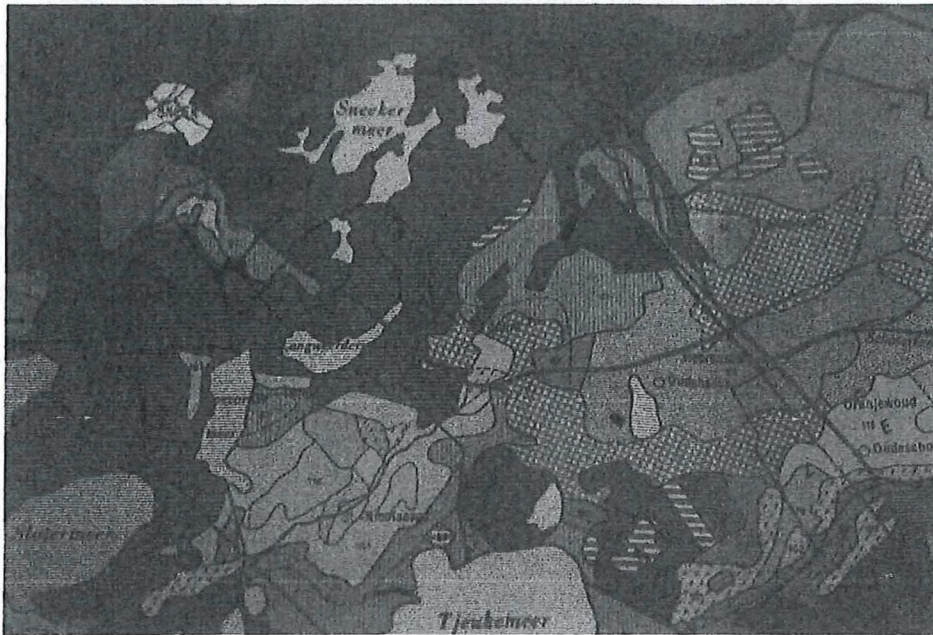

Hoofdstuk 4 Van doelstellingen naar inrichting van het gebied

In dit hoofdstuk wordt het concept voor de inrichting van het nieuwe Roazebosk uitgewerkt. Daarbij wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan: de bodem, strooisellaag en boomsoortkeuze, bosranden en bosrandbeheer, open plekken en de padenstructuur. Tot slot zal aandacht worden besteed aan wat er zou moeten gebeuren met het bestaande deel van het Roazebosk en met de geluidswal, als relikwie van de snelweg.

4.1 De bodem

Joure is ontstaan op een verhoging in het landschap, een zandrug die doorloopt via St. Nicolaasga naar Gaasterland. De bodem bestaat uit lemig fijn zand. In de directe omgeving

(bron: bodemkaart van Nederland)

treft men regelmatig een dun veenlaagje tussen de bovengrond en het onderliggende zandprofiel. De bodem is te bestempelen als vrij arme grond.

Alvorens straks tot herstel van het bos over te gaan is het verstandig om zowel van het bestaande als het nieuw in te richten deel meer informatie te verzamelen over de exacte samenstelling van de bodem. Deze informatie zal invloed hebben op de kansen die er zijn voor de (her)introductie van bepaalde soorten en daarmee op de keuzes bij de inrichting.

Omdat de bodem ter plaatse van het Roazebosk vrij arm is, spreken we over een arm bos. In arme bossen ziet men weinig ondergroei, het bos wordt van boven naar beneden groen. Dit in tegenstelling tot bossen op rijke gronden, waar veel meer ondergroei is de het bos eigenlijk van onderaf groen wordt.

Toch is het niet zo zwart wit, de bosbodems vormen eigenlijk een groot continuüm van kalkloos en voedselarm tot uitgesproken kalkrijk en voedselrijk. Dat er toch zo'n scherpe scheiding is tussen arme en rijke bossen wat betreft ondergroei is te wijten aan zelfversterkende processen, waardoor rijke bodems steeds rijker worden en arme steeds armer.

4.2 Strooisellaag en boomkeuze

Strooisellaag

Eén van de belangrijkste voorwaarden voor verbetering van de biodiversiteit is de verbetering van de kwaliteit van de **strooisellaag** in het bos. Bosbodems zijn schatkamers van biodiversiteit met de enorme hoeveelheden aan - vaak met het blote oog niet zichtbare - organismen, die betrokken zijn bij de afbraak van planten- en dierenresten. In bossen op rijke gronden zijn veel diepgravende regenwormen aanwezig die de strooisellaag vermengen met de bodem. Op de arme, zure zandgronden echter, bestaat de bosbodem merendeels uit schimmels en microfauna en herbergt ze weinig regenwormen, die dus ook niet voor die vermenging kunnen zorgen.

Zo ontstaat in de armere bossen in de loop van de jaren eigenlijk een steeds dikkere strooisellaag. Deze vermengt niet met de ondergrond en er ontstaan humuszuren die een verdere verzuring en uitspoeling van voedingsstoffen teweeg brengen.

De steeds verdergaande verzuring leidt tot verarming van de bodem en verarming van de bodem leidt vervolgens weer tot een sterk verminderde biodiversiteit (kleine bodemdieren, planten). Strooiselkwaliteit heeft dus een directe invloed op de biodiversiteit in de bodem.

Strooiselafbraak leidt tot recycling van voedingsstoffen zoals stikstof, fosfor, kalium, calcium en magnesium. Bij de afbraak komen de stoffen terug in de bodem en zijn ze weer beschikbaar voor plantengroei. Een belangrijk deel (50%) van de strooisellaag bestaat echter uit koolstof. Na afbraak verdwijnt een deel als CO₂ in de lucht maar een ander deel wordt omgebouwd tot humus en deze humus is bepalend voor de vruchtbaarheid en de structuur van de bosbodem omdat het de wateropslag verbetert en de voedingsstoffen beter vasthoudt.

Boomsoortkeuze

Het verschil in rijke en arme bossen hangt dus samen met het op de voorgrond treden van verschillende typen bodemorganismen, echter het bodemleven verklaart niet alles. Ook de **boomsoort** kan richting geven aan de 'rijkheid' van het bos omdat de boomsoort de ondergroei beïnvloedt niet alleen via licht en wortelconcurrentie, maar ook via het strooisel.

De negatieve spiraal van verzuring en verarming kan worden doorbroken door een andere keuze van **boomsoorten**, waarbij een rijkere en beter afbreekbare strooisellaag ontstaat.

Bomen en struiksoorten met snel verterend 'rijk' bladstrooisel hebben een positieve invloed op de botanische kwaliteit van de ondergroei; ze bevorderen de ontwikkeling van soorten en

een bloemrijke ondergroei met veel bosplanten. De belangrijkste bodemverbeteraar is zonder meer de **linde**.

De linde

De linde, in dit geval de kleinbladige of winterlinde (*Tilia Cordata*) is een van oorsprong in Nederland veel voorkomende boomsoort, maar vanwege haar geringe betekenis voor de houtindustrie nagenoeg uit onze bossen verdwenen. Als cultuurboom in parken doet de linde het echter opvallend goed. Het is een belangrijke nectarbron voor allerlei soorten zweefvliegen, hommels en bijen. Tevens is het een waardboom voor vlinders.

De linde is als geen ander in staat om de basenbezetting in de bovengrond op peil te houden of zelfs te herstellen. Bovendien kan het kalk in het bladstrooisel accumuleren en zitten er geen verzurende stoffen in het bladstrooisel van de boom.

Er is bij de linde geen sprake van plaagvorming, zoals we dat bij andere soorten nog wel eens zien en de boom is minder kritisch als het gaat om de vochtvoorziening. Bovendien is de linde weinig gevoelig voor ziektes.

In situaties waar de voedingstoestand en zuurgraad ergens tussen arm en rijk liggen, kan de boomsoort beslissen of het ecosysteem zich zal ontwikkelen naar rijk of naar arm.

De linde is daarbij bij uitstek geschikt om deze ontwikkeling in gang te zetten.

Naast de linde leveren ook **hazelaar, es, esdoorn, populier, abeel en haagbeuk** een positieve bijdrage aan een **rijke, snel afbreekbare strooisellaag**.

Met het mengen van bomen met een rijk en arm strooisel kan nog veel worden geëxperimenteerd. Linde en hazelaar lijkt een goede combinatie voor het lelietje van dalen en linde en beuk lijkt gunstig voor de ontwikkeling van dalkruid.

De linde is een boom die veel schaduw creëert. Variatie met soorten die wat meer licht doorlaten, zoals de zomereik, biedt goede mogelijkheden voor een grotere botanische variatie.

De combinatie met beuk en douglas spar is eveneens kansrijk omdat deze soorten bij uitstek geschikt zijn om zich onder de schaduwrijke lindebomen te vestigen.

Samengevat kunnen onder verschillende boomsoorten verschillen optreden in de afbraak van het strooisel, de humusvorm en de chemische samenstelling van de bovengrond. Dit heeft op zijn beurt gevolgen voor de soortensamenstelling van de ondergroei. Dit fenomeen wordt het **linde-effect** genoemd.

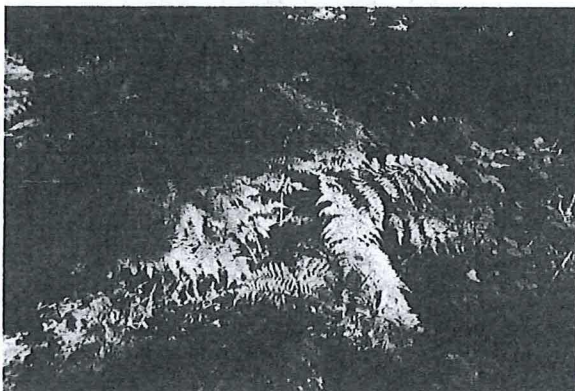

Hier ligt de uitdaging en de kans voor de aanplant van het nieuwe deel van het Roazebosk. Door aan te planten met soorten die een rijk en goed afbreekbaar strooisel hebben, vooral de linde, maar ook essen, hazelaar en esdoorn zal een ontwikkeling in gang worden gezet, die op termijn gaat leiden tot een bos met een grotere diversiteit in bodemleven en plantengroei. Regenwormen zullen zich vestigen en het lindestrooisel in een mum van tijd in de bodem verwerken. Onder de bomen blijft de humus goed bewaard en dat creëert kansen voor de vestiging van echte bosplanten. Ook in het bestaande deel moet worden gedund en moet worden gezorgd voor een meer gevarieerde aanplant met bomen met een rijk strooisel.

Bosontwikkeling is echter een gestaag proces. Vraag is of het linde-effect kan worden versneld. De bodemfauna moet zo snel mogelijk aan de slag kunnen. Daarvoor is het nodig dat er in de omgeving diepgravende regenwormen aanwezig zijn. Het enten van de bodem met diepgravende regenwormen is een mogelijkheid, mits het samengaat met het planten van bodemverbeterende soorten (linde, es, esdoorn) met een startbemesting (P,K,Ca en Mg) in de plantkuil.

Het is tevens aan te bevelen de bosbodem bij de voorbereiding niet met zwaar materieel te berijden, hoe luchtiger de bovengrond in de kwetsbare beginfase, hoe beter.

Om het linde-effect zo snel mogelijk niet alleen in het humusprofiel maar ook in de soortensamenstelling tot uitdrukking te laten komen is de aanwezigheid van een zaadbron van de gewenste soorten van belang. Zijn die er niet, dan is het verstandig om ook hier in de beginfase de helpende hand te bieden.

Op veel plaatsen waar m.b.v. het linde-effect een omslag van arm naar rijk kan worden gerealiseerd is **adelaarsvaren** aanwezig. Dat is ook in het huidige Roazebosk het geval. Enerzijds duidt de aanwezigheid van de adelaarsvaren op de geschiktheid voor de linde als groeiplaats, maar ook op de kans dat er oude bosplanten kunnen groeien. De adelaarsvaren zelf produceert minder goed afbreekbaar strooisel, waardoor het verrijkende linde-effect weer enigszins

teniet wordt gedaan. Het is daarom zaak om te zorgen voor niet te veel licht dat door het kronendak komt, omdat daarmee de adelaarsvaren niet dominant wordt. Het is aannemelijk dat met het groter worden van de lindebomen en de daarmee gepaard gaande schaduwwerking, de adelaarsvaren wordt weggedrukt.

4.3. Bosranden en bosrandbeheer

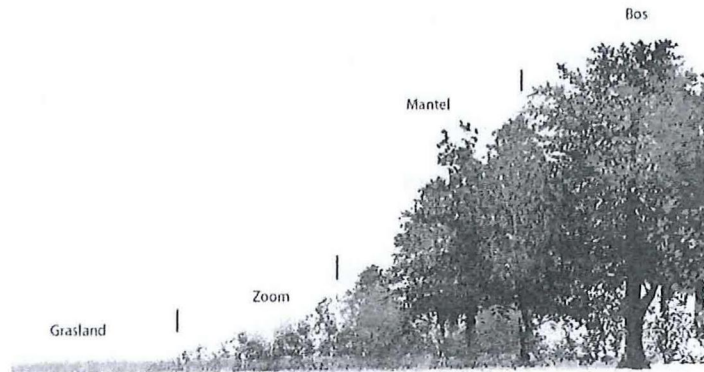
Bosranden kleuren het landschap met overvloedig bloeiende kruiden, besdragende struiken en een rijkdom aan vogels en vlinders. Bosranden zijn voor veel soorten van belang als nestplaats, foerageerplaats of om zich onder dekking te verplaatsen.

Bosranden vormen de overgang tussen bos en open terrein. In het ideale geval bestaat de bosrand uit een mantel en een zoom. De zoom is de buitenste rand en bestaat vnl. uit hoge, meerjarige kruiden. De mantel bestaat uit struiken.

Bosranden dragen tevens bij aan regulatie van het microklimaat (luwte, vochtregulatie). Van nature breidt het bos zich uit richting de mantel en de mantel breidt zich uit richting de zoom. Instandhouding van de zoom vergt daardoor beheer.

Met bosrandbeheer wint ook het aanliggende bos aan natuurwaarde.

Bij nieuw aan te leggen bosranden zijn de bodemsamenstelling, de grondwaterstand en het bemestingsniveau van groot belang voor de latere soortensamenstelling, maar ook het microklimaat en het beheer zijn van directe invloed op de ontwikkeling van de bosrand.

Bosranden bieden een specifiek milieu voor diverse struiken (wilde appel, sleedoorn, rozen (!) en meidoorns) en bramensoorten en tevens voor een groot aantal kruidachtigen (hengel, kamperfoelie, havikskruiden). Het aantal randgebonden bomen en struiken is echter aan het verdwijnen doordat een beheer van 'niets-doen' leidt tot een gesloten kronendak, waardoor de lichtbehoefte van de genoemde struiken teniet wordt gedaan.

In dit verband is het aardig om specifieke aandacht te besteden aan de rozen, waaraan het Rozebosk haar naam dankt, maar waarvan niet zeker is of deze er ooit hebben gestaan.

De ecologische betekenis en de natuurwaarde van rozen is groot. Ze vormen als lichtminnende struiken een substantieel onderdeel van soortenrijke vegetaties van struwelen, bosranden, heggen en houtwallen. Wilde rozen worden door vele soorten insecten bestoven. De bloemen worden in hoofdzaak om het stuifmeel door insecten bezocht daar er weinig of geen nectar wordt afgescheiden. Even- als bramen en andere doornstruiken bieden rozen nestgelegenheid aan verscheidene vogelsoorten. Bovendien leven vele soorten insecten op rozen. (her)introductie van wilde rozensoorten zou hier passend zijn.

In de bosrand komen zowel dieren van het bos als van het open veld voor. De bosrand is voor beide de grens van hun woongebied waar iets extra's kan zijn. Struiken met doornen om in te nestelen, bessen om in het najaar van te eten, een graasplek voor reeën.

Hoe breder de bosrand des te groter de verscheidenheid aan diersoorten en hoe gunstiger het microklimaat van de bosrand des te meer diersoorten. Vooral de beschuttere, warmere

plekken zijn erg in trek bij insecten. Voor vlinders zijn dit soort grensmilieus sowieso erg aantrekkelijk.

Struiken die geschikt zijn voor de mantel zijn bijvoorbeeld bramen, sleedoorn, sporkehout, vlier, grauwe wilg, wilde kamperfoelie, éénstijlige meidoorn, wilde liguster, rode kornoelje, hulst, wilde appel, wilde kardinaalsmuts en wilde gagel.

Ook voor het Roazebosk kunnen mooie en gevarieerde bosranden en belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit, het biedt tevens een biotoop die bij uitstek geschikt is voor specifieke soorten, zoals bijen en vlinders. Daarnaast dragen gevarieerde bosranden bij aan de belevingswaarde van het bos voor de mens.

Hoe zouden die bosranden er in dit geval uit kunnen zien?

4.3.1 De entree van het Roazebosk

De 'hoofdingang' van het Roazebosk ligt aan de Noord-Oostzijde, aan de Haulstersingel. Deze ingang vormt de eigenlijke Groene Loper, de overgang van bebouwing naar bos.

De hoofdingang zou bij de herinrichting in de knik van de Haulstersingel kunnen worden gerealiseerd, dat is tevens de plek waar voorheen via een bruggetje het bos kon worden betreden.

Als hoofdingang verdient deze zijde extra aandacht, zowel als eyecatcher als 'educatiepunt'.

Het achterste deel is reeds bestaand en daar begint gelijk het bos. Ook daar is momenteel een ingang, op de plek waar aan de andere zijde van de Haulstersingel de eigenlijke bossingel begint.

Voor het voorste, nieuw aan te planten deel kan gekozen worden voor een 'inham' met een mantel en een zoom en tegelijkertijd een hoofdentree.

Extra aandacht kan hier worden getrokken door aanleg van een zoom die wordt ingezaaid met een plantenmengsel dat aantrekkelijk is voor bijen en vlinders. Rozensoorten in mantel en zoom zouden, als naamgevers van het bos, hier zeker een plek moeten krijgen.

Hier kan ook een informatiepaneel worden geplaatst met uitleg over de doelstellingen en activiteiten in het kader van het herstel van het Roazebosk.

Achter de zoom van planten die vooral bijen en vlinders lokken kan dan een mantel worden aangelegd van bijv. struiken, die goed de schaduw verdragen; hazelaar, hulst, vlier, meidoorn, rode kornoelje, wilde kardinaalsmuts, sporkehout en wilde lijsterbes.

(Foto's: aanplant van plantenvoor bijen en vlinders in Gaasterland en informatiepaneel bijenweide Scharsterbrug)

4.3.2 Zuidzijde van het Roazebosk

De zuidzijde, langs het nieuwe tracé van de A7, is bij uitstek geschikt voor een uitbundige zoom met planten voor **bijen en vlinders** in combinatie met bijv. een insectenwand.

De mantel kan hier bestaan uit lichtminnende struiken en planten zoals zuurbes, sleedoorn, hondsroos, wegedoorn, geoorde en grauwe wilg, laurierwilg en brem.

Deze plek leent zich prima voor informatie over bijen en vlinders en het belang daarvan.

Het geeft tevens een prachtige aanblik vanaf de A7.

4.3.3. Oostzijde van het Roazebosk

De oostzijde, de achterkant van het Roazebosk, is momenteel redelijk ontoegankelijk. Er lopen in het deel grenzend aan de Haustersingel geen paden en dat is gunstig voor bosdieren, die hier de nodige dekking kunnen vinden.

De aanplant is hier nog betrekkelijk jong, de buitenkant heeft struikhoogte. Het achterste deel, nabij de A7, gaat gelijk over in bos. Er is geen sprake van zoom en/of mantel. Ook hier bestaat de mogelijkheid om er aan de buitenkant omheen te lopen.

Dit deel, dat voornamelijk uit eiken bestaat, biedt, juist omdat het grenst aan open veld uitstekende mogelijkheden om een goede biotoop te creëren voor roeken. Daarvoor lenen zich m.n. sterke eiken en populieren. Deze hoek is momenteel, door slechte afwatering, echter zo nat dat de eiken daar geen lang leven beschoren zijn. Verbetering van de

afwatering in combinatie met uitdunnen en aanplanten van eiken en abelen, en het creëren van een zoom en mantel kunnen deze zijde sterk aan natuurwaarden laten winnen.

Naast roeken zouden ook uilen aan deze zijde, nabij het open veld, een goede uitvalsbasis kunnen vinden.

De oostkant biedt tevens een goede mogelijkheid voor een rustmogelijkheid voor de wandelaar in de vorm van een bankje, nabij het open veld.

4.3.4. De westzijde van het Roazebosk

De westzijde, parallel aan de Hollandiastraat leent zich goed voor een zoom met meerjarige kruiden en een dichte begroeiing met struiken in de mantel. Enerzijds om een extra geluiddemping voor de achterliggende woningen te bewerkstelligen, anderzijds om geen nieuwe ingangen te creëren, naast de reeds bestaande (gelegen naast de woning van Hollandiastraat 7a).

Aan deze zijde zouden wilde rozensoorten geplant kunnen worden in combinatie met andere, meerjarige planten voor bijen en vlinders. Omdat dit deel nog helemaal aangelegd moet worden is ook het aanleggen/ aanplanten van een mantel en een zoom betrekkelijk eenvoudig.

4.4 Het bestaande deel van het bos

Het bestaande deel van het Roazebosk heeft bij de herinrichting aandacht nodig. In deel B betreft het het creëren van een grotere diversiteit aan boomsoorten, waarbij soorten met een rijk en snel verteerbaar strooisel moeten worden ingezet. Ook zal selectieve kap moeten plaatsvinden om de padenstructuur weer te herstellen.

Voor de latere aanplant aan de achterzijde van het Roazebosk met eiken is de afwatering een belangrijk issue. Niet alleen voor de bomen aldaar maar ook om de graspaden begaanbaar te houden.

Rondom is de aanleg van mantels en zomen met geschikte beplanting met meest belangrijk.

Het deel van het originele bos achter de woningen van het Roazebosk heeft eveneens onderhoud nodig. De afwateringssloot achter de huizen zou open gemaakt moeten worden. Gedumpte rommel dient te worden verwijderd.

4.5 Het creëren van open plekken

Open plekken in het bos ontstaan onder andere doordat bomen omwaaien, door ziektes, wisselende grondwaterstanden, wildschade, etc.. In het huidige Nederlandse bosareaal zijn open plekken vrij schaars, terwijl mede door het steeds intensievere gebruik van het agrarische landschap bosranden en open plekken juist steeds belangrijker zijn geworden als stapstenen of refugia voor veel planten- en diersoorten.

Open plekken zijn cruciaal voor veel planten (wilgenroosje, vingerhoedskruid, framboos) en dieren (bijv. struikvogels, dagvlinders, boscieren) die weliswaar in het bos leven, maar meer licht/ warmte nodig hebben dan er in de diepere schaduw van het gesloten bos te vinden is.

De rijkdom aan grassen en kruiden op open plekken trekken planteneters aan, zoals konijnen en muizen en zij worden op hun beurt weer gevolgd door predatoren, zoals de marter. Maar ook voor dagvlinders, boshommels en boomhommels zijn de open plekken van belang vanwege de aanwezigheid van bloeiende kruiden die nectar en stuifmeel leveren.

Naast plantaardig voedsel zijn open plekken vaak ook rijker aan micro-organismen en ongewervelden. Voor bijv. mol, egel en spitsmuizen is dit dierlijk voedsel bepalend voor hun voorkomen.

Doorgaans worden zonnige open plekken ook door mensen zeer gewaardeerd.

Bij de keuze voor een open plek ligt het voor de hand een plek te kiezen met betrekkelijk jong, eenvormig of slechtgroeiend bos.

In het huidige Roazebosk is aan de achterzijde reeds een kleine open plek ontstaan. Door de wisselend hoge grondwaterstand hier zijn bomen doodgegaan, komt er meer licht binnen en ontstaat een andere vegetatie (zie

foto). Deze plek zou nog enigszins vergroot kunnen worden.

Tevens is iets verderop, naast het pad achter het palletbedrijf nog een kleine open plek ontstaan naast het pad.

Naast het deel van het bos dat later is aangeplant is ook een stuk met louter berken. Ook hierin zou een inham kunnen worden gemaakt, zodat hier meer licht toetreedt.

In het nieuw aan te leggen deel van het bos is het eveneens aan te bevelen een open plek te creëren, bij voorkeur over een pad. Dat komt niet alleen de belevingswaarde van het bos ten goede maar daardoor kunnen planten en dieren via het pad de plek sneller koloniseren.

4.6 Herstel van de oorspronkelijke padenstructuur

Herstel van het Roazebosk betekent meer dan alleen de aanplant van een paar hectare nieuw bos. Het betekent dat het bos weer één geheel moet vormen en dat er nieuwe paden moeten worden aangelegd of restanten van de oude paden weer aangesloten moeten worden op het nieuwe deel. Sinds de doorsnijding van het Roazebosk zijn de drie grote paden die daar liepen verdwenen. Dat betekent dat de oorspronkelijke padenstructuur goeddeels verloren is gegaan. Bij het herstel is kan de oorspronkelijke padenstructuur weer in ere wordt hersteld (zie tekening hieronder).

Grofweg kende het bos een pad dat min of meer langs de randen voerde, plus een pad, enigszins verhoogd gelegen, dwars door het midden, vanaf ongeveer de woning Roazebosk 14 recht naar de achterzijde (oostzijde) van het bos. Iets verder dan halverwege kruiste dit pad een pad dat van de bestaande ingang aan de Haulstersingel liep naar de ingang van het bos naast de woning Hollandiastraat 7a. Vanaf het begin van het pad midden door het Roazebosk liep tevens een pad, naast een brede bossloot naar de woning aan de Hollandiastraat 7a.

4.7 De geluidswal

Het stukje Roazebosk achter de woningen van de Roazebosk is straks van het nieuwe deel gescheiden door de geluidswal die hier is aangelegd. De geluidswal zou in dit plan prima kunnen blijven liggen, enerzijds omdat hij zeker aan de zuid en zuid-westkant van de Roazebosk een functie blijft houden ter wering van het geluid van het nieuwe tracé van de A7 en de tunnel in de Hollandiastraat, maar ook omdat reliëfverschillen bijdragen aan diversiteit in het landschap. Omdat een begroeiing met gras met het bijbehorende onderhoud bewerkelijk is, zou ook de wal, daar waar dat nog niet het geval is, beplant kunnen worden met struiken, zodat het weer één geheel vormt met het nieuw aan te planten deel van het Roazebosk.

Bovendien is de geluidswal een relikwie van de fase dat hier een snelweg lag en is daarmee ook onderdeel van de geschiedenis van het bos. Als zodanig al het bewaren waard.

Hoofdstuk 5 Educatie

Met een steeds verder inkrimpende natuur en steeds meer ruimte waar de mens bezit van neemt is het van belang de bezoeker te wijzen op de waarde van bos en met die waarde ook de kwetsbaarheid. Dit kan, zoals al in het begin van dit document is gesuggereerd, door het aanleggen van een leerp pad waarbij op diverse plaatsen in het bos stil wordt gestaan bij de verschillende aspecten van de nieuwe aanplant en de doelstellingen.

Daarbij kan aandacht worden besteed aan de boomkeuze, de effecten voor de strooisellaag en daarmee voor de verrijking van het bos en de ondergroei, op het belang van zomen en mantels en de specifieke aanplant daar, op het belang van open plekken en tevens op het belang van insecten en daarbij zeker ook de bijen.

E.e.a. kan worden gepresenteerd in de vorm van bordjes met een korte uitleg met aan het begin een plattegrond met looproute langs het leerp ad.

De meest logische plek om dit leerp ad te beginnen is de hoofdentree aan de Haulstersingel, ter hoogte van de knik net vóór de Sewei.

Hoofdstuk 6 Samenvatting

In dit document is gepleit voor een herinrichting/ herstel van het Roazebosk waarmee de natuurwaarde en de biodiversiteit van het gebied wordt vergroot, een mooi gebied ontstaat voor wandelen en rustige recreatie en tevens van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt om, via een leerpad, uitleg te geven over zowel de schoonheid, de kwetsbaarheid en de waarde van het bos als ook over de keuzes voor inrichting en beheer die bij dit herstel zijn gemaakt.

Centraal daarbij staat het creëren van een rijke, snel verterende strooisellaag door aanplant van boomsoorten die een dergelijk strooisel leveren, met name de winterlinde, maar ook soorten als es, esdoorn, hazelaar, haagbeuk, populier en abeel. Deze soorten kunnen worden gemengd met soorten die reeds voorkomen, eiken en berken. Dat biedt een goede uitvalsbasis voor het zgn. linde-effect, een situatie waarbij de bodem verder verrijkt in plaats van steeds verder verzuurt en dus verarmt. Door deze verrijking ontstaat een grotere biodiversiteit en bovendien een mooie ondergroei in het bos, hetgeen de belevingswaarde ten goede komt. Hiervoor zal in het bestaande deel selectief moeten worden gekapt. Dit kan goed in combinatie met het herstel van de oude padenstructuur en het creëren van open plekken, waarvoor ook enige uitdunning plaats zal moeten vinden.

Daarnaast is het aanleggen van zomen en mantels rondom het bos en het creëren van open plekken van groot belang voor vergroting van de biodiversiteit alsook voor de belevingswaarde.

Oktober 2017

Gebruikte literatuur

1. Bosbeheer en biodiversiteit, P. Jansen en M. van Benthem uitgeverij Matrijs, 2008.
2. Terug naar het lindewoud, strooiselkwaliteit als basis voor ecologisch bosbeheer. P.Hommel, R. de Waal, B. Muys, J. den Ouden en T. Spek. KNNV uitgeverij 2007.
3. Beheer van bosranden, van scherpe grens naar soortenrijke gradiënt. A.H.F. Stortelder, K.W. van dort, J.H.J. Schamineé, N.A.C. Smits, KNNV uitgeverij, 1999
4. De wilde rozen (Rosa L.) van Nederland, Piet Bakker, Bert Maes & Hans Kruijer. Gepubliceerd in Gorteria, 2011.

 DE FRYSLÂN MARREN	
Ontv.	30 SEP. 2019
Nr.	2.0

Scharsterbrug, 26-09-2019

Geacht college van B&W,

Inspraak Besl-plan

Hierbij stuur ik u opmerkingen betreffende het bestemmingsplan Roazebosk, te Scharsterbrug.

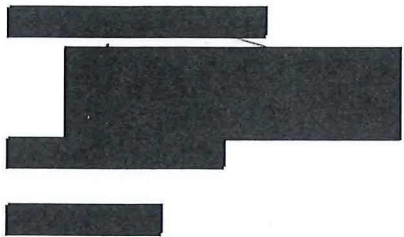
Op de inloopavond van 11 juli 2019 hebben wij als buurtbewoners kennis kunnen nemen van een ontwerpschets om het Roazebosk in oude luister te herstellen. We hebben over dit ontwerp ook enkele opmerkingen op papier gezet als buurtbewoners. Het verbaast mij en anderen dat die opmerkingen niet verwerkt zijn in het Voorlopig Ontwerp wat ons nu is toegestuurd.

Sinds het veranderen van het snelwegtracé hebben we te kennen gegeven dat we graag het Roazebosk hersteld zouden zien. Dit is ook door de gemeenteraad gehonoreerd. Een van onze buurtbewoners heeft hier zelfs een mooi plan voor ingediend. Zijn er in het huidige ontwerp zaken meegenomen uit dit plan? Ik heb daar niets over vernomen. En is Staatsbosbeheer (SBB) er ook bij betrokken? Op 11 juli hebben we daar ook niets over gehoord. Vreemd, zij zijn toch eigenaar van een deel van het Roazebosk? Ik lees hier niets van terug. Het bestaande bos moet toch aansluiten op de nieuw in te richten zone? Het zal dan ook opgeknapt moeten worden want er is jaren weinig of geen onderhoud gepleegd. De naam *parkzone* in het ontwerp is voor mij misleidend, het suggereert het invullen van het snelwegtracé tot een park en niet het herstel van het Roazebosk als één geheel.

- In de ontwerpschets staat een pad achter de huizen ingetekend. We hebben op de inloopavond al aangegeven dat dit voor geen van de aanwonenden een goed idee is. Er is nu al overlast in het bos en bij de vijver met vernieling van bomen en achterlating van veel zwerfafval als gevolg. Wat daarna door ons weer opgeruimd moet worden om vervuiling te voorkomen. Pad graag schrappen en in dat puntje bos niets inplannen. De geluidswal bestaat uit vervuilde grond, het lijkt geen goed idee dat die verspreid wordt als de wal afgevlakt wordt op bepaalde punten. De paden die uitgezet zijn staan alleen in het snelwegtracé, waarom zijn ze niet doorgetrokken in het Roazebosk? Het moet toch één geheel worden?

- Hoe is het met de biodiversiteit van dit plan, we kunnen in deze tijd het ons niet permitteren om daar geen aandacht aan te besteden. Wordt er door de klimaatverandering rekening gehouden met de keuze van bomen (eikenprocessierups), bloeiende bomen, struiken en *wilde* bloemen voor insecten en andere dieren? Is er het hele seizoen iets te "eten"? Het zou mooi zijn als er in het bestaande bos ook gekeken wordt naar vernieuwing van aanplant die geschikter is voor deze tijd. Zijn er genoeg schuilplaatsen voor dieren die hier in de buurt verblijven. Er verblijven hier bijvoorbeeld egels, reeën en vleermuizen in de omgeving. Zij moeten ook hun plek in het bos kunnen hebben naast de mens. Er zou nadrukkelijker aandacht aan besteed moeten worden, hier vindt je helemaal niets van terug in het Voorlopig Ontwerp. Dit zou alsnog moeten gebeuren.

Voordat er verdere stappen worden ondernomen zou het goed zijn als we eerst duidelijkheid krijgen over bovengenoemde punten. Er zijn veel vragen rondom de ontwerpschets van het bos en de deelneming van SBB aan het plan. Ook het feit dat het ingediende plan van mevrouw [REDACTED] niet genoemd/betrokken wordt in het geheel is voor ons onbegrijpelijk.

 Scharsterbrug

College van B en W
Gemeenteraad van De Fryske Marren
Postbus 101
8500 AC JOURE

Zienswijze 6

B

 DE FRYSCHE MARREN	
Ontv.	9 OKT. 2019
Nr.	

Ziens
wijze
Best

CURB

Betreft: Aanvullende zienswijze van [REDACTED] op bestemmingsplan Scharsterbrug-Roazebosk

Scharsterbrug, 30 september 2019

Geachte Gemeenteraad van De Fryske Marren",

Op 11 juli jl. heb ik via het reactieformulier gereageerd op het voorlopig ontwerp bestemmingsplan Scharsterbrug-Roazebosk. Momenteel ligt dit bestemmingsplan voor de vaststellingsprocedure ter inzage. Ik ben het niet eens dat een deel van het vrijgekomen stuk snelweg wordt ingericht als groene parkzone. Deze bestemming doet naar mijn mening geen recht aan mijn [REDACTED] situatie aan de [REDACTED] Scharsterbrug.

Op maandag 23 september jl. hebben uw medewerkers mevrouw [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] met mij gesproken in het gemeentehuis. Dit gesprek ging over de hinder die ik ervaar en mijn verzoek om grond te kopen of huren waarop u nog niet heeft gereageerd. Mevrouw [REDACTED] mij geadviseerd om mijn eerder ingediende reacties (zowel mondeling als schriftelijk) schriftelijk aan te vullen. Daarom vermeld ik in deze brief mijn aanvullende zienswijze en tevens een (alternatief) verzoek.

Hinder

Van de herinrichting van de snelweg, knooppunt Joure, ervaar ik dagelijks hinder. Mijn [REDACTED] is zowel zakelijk als privé niet of moeilijk vindbaar. De gebouwen aan de Haulstersingel worden namelijk niet nader aangeduid met bijvoorbeeld een straatnaambord en huisnummers. Hierdoor storen (ongewenste) personen mij regelmatig. Zij vragen dan naar het adres van mijn burens of anderen. Tevens verblijven (overnachten) chauffeurs van vrachtwagens in het gebied rondom mijn woning. Ook betreden deze chauffeurs mijn privéterrein. Hierdoor wordt mijn privacy aangetast en neemt mijn gevoel van onveiligheid toe.

Door allerlei werkzaamheden in verband met de aanleg van de nieuwe snelweg, knooppunt Joure, zijn er scheuren in de muren van mijn woning gekomen, ook de fundering is verzakt. Verder heb ik te maken met droogte door het veranderde grondwaterpeil.

Nu u van plan bent om met het bestemmingsplan Scharsterbrug – Roazebosk naast mijn woning een groene parkzone in te richten, ontbreekt mijn ingediende verzoek in dit plan.

Mijn verzoek is namelijk een stuk grond naast mijn woning kopen/ huren. (zie hierna)
Hoewel u (nog) geen rekening houdt met mijn verzoek, houdt u naar mijn mening wel rekening met de reactie van iemand anders. Op plankaart staat namelijk een graspad ingetekend dat bestemd is voor paarden. Aangezien mijn burens paarden bezitten en achter het Roazebosk land hebben, kunnen zij – en andere bezoekers- gebruikmaken van dit pad om naar hun paardenweide te gaan. Vooralsnog vind ik dat u vanuit gelijkheid en rechtvaardigheid ook rekening kunt houden met mijn verzoek.

Vervolg bladzijde 2

Eerder ingediend verzoek

Ik vind het jammer dat u niet reageerde op mijn verzoek om een open stuk grond te kopen of te huren. Mijn verzoek was en is nog steeds om een stuk grond van u te kopen of te huren naast mijn

woning aan [REDACTED] Als u met de rug voor mijn woning staat, doel ik op een stuk grond, rechts naast mijn woning. Mijn bedoeling is om een open stuk grond te gebruiken/houden in verband met de veiligheid van mijn leefomgeving en in de toekomst misschien dieren op te weiden (paarden of schapen). Bijvoorbeeld een stuk grond, van 80 bij 40, 80 bij 80 of 60 bij 40 meter. Wat mij betreft, past dit verzoek prima in de groene parkzone.

Als bezoekers het Roazebosk betreden, kunnen zij dit stuk grond - met en zonder dieren - aanschouwen als een openplek.

Tot nu toe heeft u op geen enkele wijze bij de planvorming Scharsterbrug-Roazebosk rekening gehouden met dit verzoek. Via mijn eerste reactie op het plan en deze aanvullende zienswijze, vraag ik u alsnog rekening te houden met mijn verzoek.

Als u de vermelde negatieve effecten - die ik ervaar- meeneemt bij de inrichting van de groene parkzone, komt u hopelijk tot het besluit om mijn verzoek om koop of huur van grond naast mijn woning toe te staan en op te nemen in het bestemmingplan Scharsterbrug/ Roazebosk.

Alternatief verzoek

Stel dat u mijn verzoek om een stuk grond naast mijn woning te kopen of te huren niet honoreert dan heb ik een alternatief verzoek. Dan kom ik namelijk graag in aanmerking voor een stuk grond in de omgeving van de Parallelweg /Haulstersingel of aan de voorzijde van mijn woning (voorheen tunnel).

Ik heb begrepen dat u in onderhandeling bent met een persoon/boer die in de omgeving van de Parallelweg/Haulstersingel woont. Als uit die onderhandeling een stuk grond te koop of te huur komt, dan toon ik nu alvast hiervoor mijn belangstelling.

Graag ontvang ik uw reactie op de mogelijkheid van koop of huur van een eventueel vrijkomend stuk grond in de omgeving van de Parallelweg/Haulstersingel.

Tot slot

Op deze aanvullende zienswijze en het vermelde alternatieve verzoek om een stuk grond te kopen of te huren, ontvang ik graag een schriftelijke bevestiging van u.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Scharsterbrug.

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze 7

Aan de gemeente De Fryske Marren,
Heeremastate 1
8501 AA Joure

 DE FRYSKE MARREN	
Ontv. 28 OKT. 2019	Uly RO
Nr.	005

Onderwerp: Bestemmingsplan inrichting Roazebosk

Geachte gemeente,

Tijdens een bezoek bij onze dochter in Skarsterbrege las ik een artikel over de inrichting Roazebosk in de dorpskrant.

Ik ben zelf woonachtig in [redacted] Ik ben boswachter geweest in [redacted] Ik was werkzaam bij [redacted] en [redacted] Ik ben nu gepensioneerd maar nog steeds bij deze organisaties actief als vrijwilliger. Ik ga niet reageren op het artikel voortgang plannen herstel Roazebosk. Wel wil ik enkele adviezen geven voor de inrichting van het Roazebosk.

Dit zijn mijn aanbevelingen of aandachtspunten voor de inrichting:

1. voldoende brede schouw/beheerpaden ivm vervolgbeheer
2. natte gedeelte dood hout(eiken) laten staan indien de veiligheid van bezoekers niet in het geding is
3. bij natte gedeelte aanleg van een poel
4. open grasruimte inzaai bloemenmengsel
5. inplant struiken en bomen
6. aanleg paden
7. educatie- informatie panelen
8. verbinding met het aanwezig bos
9. omgeving betrekken bij beheer
10. plaatsen insectenhotel bij bloemenweide
11. Vastgereden grond losmaken

Toelichting per aandachtspunt:

1. Wanneer er beheer wordt uitgeoefend dient dat dienen er voldoende brede en stevige (bezande) beheerpaden aanwezig te zijn. Het materiaal wordt steeds zwaarder om beheer uit te voeren. Eventueel kijken naar lichtere machines zodat minder spoorvorming optreed waardoor minder herstelwerkzaamheden nodig zijn.
2. In het natte deel van het bestaand bos dood hout laten staan. Wanneer bomen dood gaan en omvallen zullen daar open plekken ontstaan en nieuwe bomen een kans krijgen (wilg en els). Dood hout leeft. Zij bieden een plek aan vogels zoals spechten, boomklever en boomkruiper. Dood hout geeft ook aan mossen, varens en paddenstoelen een kans.
3. Indien mogelijk een poel aanleggen in het natte deel van het terrein. Niet in de schaduw van bestaande bos. Dit geeft namelijk veel bladafval en andere organisch materiaal waardoor het zuurstofgehalte van het water wordt beperkt. Langs de spoel een brede grasrand (met een bloemmengsel inzaaien) aanbrengen. In het midden moet het voldoende diep zijn en de taluds flauw laten aflopen. Dus een flauwe overgangszone maken zodat er misschien nog kans is op orchideeën.
4. Een open groen ruimte creëren om daar een bloemenweide te maken. Geen schaduwwerking laten ontstaan. Dus een warme open plek zoeken die geschikt is voor insecten zoals hommels, bijen en vlinders. De bloemenweide in het vroege voorjaar maaien en afruimen. In de winter laten staan zodat vogels de zaden kunnen eten. De zaden kunnen ook weer voor een volgende generatie bloemen zorgen.
5. Inplant struiken en bomen:
 - Voor de 1e zone randbeplanting zijn geschikt: kardinaalsmuts; sleedoorn; rozenbottel; hondsroos; sporkehout (vuilboom);mispel; liguster; egelantier; gele kornoelje. In deze zone kan een aantal tamme kastanjes en notenbomen langs aanwezige paden geplant worden. Dit moeten zogenaamde laanbomen zijn en komen net boven de andere beplanting uit. Ook heeft dit een educatieve doelstelling, wanneer ze vruchten beginnen te dragen worden deze door kinderen en ouderen gezocht. Er hoeven niet veel geplant. Van ieder ca. 3 ex. verspreid planten.

- Voor de 2e zone randbeplanting zijn geschikt: lijsterbes; krent; hulst; meidoorn; hazelaar; vlier
 - Voor de 3e zone beplanting zijn geschikt: winterlinde; zomer-en winterelk; berk; zwarte els. Bij planten van de eiken in het bos komen geen eikenprocessierupsen voor. Deze komen langs de randen en paden voor dus niet in de randen planten. Geen es aanplanten ivm de essentakziekte. Er kunnen enkele solitaire essenbomen worden geplant midden in het bos maar niet dicht bij elkaar. Dit levert geen risico voor de essentakziekte.
6. Eén route die een rondgang vormt zodat geen extra route palen nodig zijn. Niet te veel paden aanleggen daar het perceel niet groot is. Ook de rust in het midden van het bos is belangrijk voor de natuur (vogels zoals roofvogels en uilen en zoogdieren zoals reeën en marterachtigen).
 7. Educatie is belangrijk voor bezoekers en kinderen. Plaats langs de aanwezige paden hufteerproof informatiepanelen bij bijzondere bomen en struiken. Zowel in het bos, bloemenweide en poel. Het bos niet vol panelen zetten maar toch met een aantal borden de informatie geven wat de beleving ten goede komt.
 8. Zoek aansluiting met het aanwezige wandelpaden-net in het oude bos.
 9. Aanwonenden betrekken (vrijwilliger) bij het beheer. Zij kunnen bepaalde vormen van bekeer uitvoeren (hiermee de kosten van beheer beperken); een vrijwilligersgroep opzetten.
 - Werkzaamheden kunnen zijn:
 - onderhoud paden (snoeien e.d.)
 - onderhoud poel (ieder jaar handmatig 50 % vegetatie verwijderen en afvoeren of een broeihoop maken)
 - informatiepanelen (1 x per jaar schoonmaken)
 - open bos bloemenweide maaien en afvoeren (1 x per jaar)
 - zwerfvuil in voor en najaar ruimen
 - inventariseren flora en fauna
 - De genoemde werkzaamheden kunnen in het nieuwe oude deel van de Roazebosk in samenwerking met SBB worden uitgevoerd.
 10. Waar een bloemenmengsel wordt ingezaaid (1 of 2 jarig afhankelijk van de grondsoort) zou een insectenhotel goed passen. Dit kan eventueel worden gemaakt door vrijwilligers of kan worden aangevraagd bij het provinciale landschap.
 11. Vastgereden grond losmaken. Op het oude gedeelte van de A7 waarvan de verharding is verwijderd is het wenselijk dat de ondergrond wordt losgemaakt. Eventueel het zand met zwarte grond vermengen. Op een harde ondoordringbare ondergrond van de oude weg willen geen bomen en struiken groeien.

Ik heb een aantal aanbevelingen/adviezen gegeven die gebruikt kunnen worden bij het inrichten van het Roazebosk waar de bezoekers uit de omgeving in de toekomst met volle vreugde van kunnen blijven genieten. Een grotere diversiteit van het Roazebosk geeft de natuur grotere kracht om zich te handhaven in het cultuurlandschap.

Ik wens jullie veel succes met de voortgang van de inrichting van het Roazebosk.

[Redacted signature block]

Zienwijze o

13:57 Wo 6 mei

84%

Gereed

IMG_0339

Van: [REDACTED]

Verzonden: zaterdag 21 september 2019 18:05

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Roazebosk

Hallo,

Wat heeft dat schip met de Roazebosk te maken?

Ik vind het een leuker idee om iets met rozen te doen ipv een schip.

Groetjes, [REDACTED]

Ps. Blijkbaar had je mijn emailadres niet want ik heb de mail over de Roazel ontvangen. Heb het via [REDACTED] doorgestuurd gekregen

[Outlook voor Android downloaden](#)

